

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 246-ik szám.

ELŐFIZETÉS

ÉVFOLYAM:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIHAR:

Egy évre 20 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

NYERTEKÉREK:

8-határú betű sor egyszer 20 fill.
másként névfelkötésnél 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszéki egyesült
váltottak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József Mihály-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 24.

Arad, 1901.

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, október 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Az új parlament megnyitása.
- Alispáni jelentés.
- Politikai sáverek Romániában.
- A soproni bankbuktás.
- A két Weiss.
- Az országgyűlés megnyitása előtt.
- Serao Matild börtönben.
- Összeesküvés a perssa sah ellen.
- A visszaküldött pályadíj.
- Színházi botrányok a vidéken.
- Csanádmegyei tanítók ülése.
- Meggyilkolt kereskedő.
- A Krivány-sikkasztás.
- A kődobáló „szellem”.
- Tárca: Asszony jön a házba. Irta: Cserzy M.
- Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Az új parlament megnyitása.

Arad, október 25.

Súlyos politikai viszonyok között nyílik meg holnap délelőtt az új parlament. Alighogy találkoznak a küzdőtérre a pártok, csakhamar a legnehezebb kérdések merülnek fel, a melyekben elvek és táborok ütközni fognak.

Emlékezzünk a véderő-vitáról: ott volt az első obstrukció. A közigazgatás államosításáról: akkor volt a második obstrukció. Az Ausztriával való kiegyezésnél tört ki a harmadik obstrukció. Az elsőnél megbukott Tisza, a másodiknál Szapáry, a harmadiknál Bánffy, — most pedig mindezek a kérdések egyszerre s egymás-

után kerülnek napirendre még ezen az országgyűlésen; — legelőször a vám- és kereskedelmi szerződések, azután a véderőtörvény a létszámfelemeléssel s a hadsereg újjászervezésével s nyomban rá a vármegyék és községek közigazgatása választási, vagy kinevezési rendszerrel. Mindeme kérdésekben a megszaportott Kossuth-párt hagyományos éles ellentétben áll a szabadelpárttal. Fog-e sikerülni a kormánynek oly javaslatokkal jönni a Ház elé, a melyek közmegnyugvást kelte, a nyugalmas tárgyalást biztosítják? Ez a jövőnek titka.

De e kérdések, amelyeknek annyi ágaboga van, a melyek oly kritikusok felfelé s oly mélyen belenyulnak a népeletbe, nemcsak a törvényhozást zavarják fel, nehezék és kritikusok azok elsősorban magára a kormányra nézve is. Tud-e a miniszterium ugy kiegyezni az osztrák kormányval, hogy Magyarország gazdasági érdekei megóvassanak és tökéletesebben érvényesüljenek a vámközösségben s egyszerűs mind a Reichsrath is elfogadja vagy kénytelenek leszünk átmenni az önálló vámterületre s mit szól majd ehhez a felség?

Sikerül-e a véderő-rendszert ugy átalakítani, hogy midőn a monarkia védőképességét fokozzuk, a szolgálat és anyagi áldozatok terhe könnyebbüljön, — mert most elviselhetetlen nagy népünk testi és erkölcsi épségére, ugyszintén gazdasági

jólétére? Sikerül-e a legjogosabb nemzeti követeléseket a közös hadseregben a magyar állam részére biztosítani? Az alkotmányos szabadság garanciáit tökéletesebben megszerezni a politikai adminisztrációban s egyszermind a jogrendet biztosítani s a közigazgatást megjavítani, önkormányzatot és államosítást egyesíteni sikerül-e? Ennyi sem elég, mert hát ott van még megromlott adórendszerünknek elodázhatatlan reformja, melyet kormány és képviselők kötelező ígérettel megfogadtak. Mi lesz azzal? Amely kormány ezeket a feladatokat jól megoldja, nagyot alkotott s a nemzet örök hálájára érdemes.

Székely Kálmán akkora többséggel és bizalommal rendelkezik, hogy versenytárs nélkül viseli a felelősséget. Osztoznak vele munkatársai s különösen a szakminiszterek: Lukács, Fejérváry, Hegedüs, Darányi és a belügyminiszteri tárcának viselője. E tárca körül a fuzió óta versengtek a különböző csoportok, kik maguk közül jelölték Tisza Istvánt, Szilágyi Dezsőt, Horánszky Nándort. A miniszterelnök pedig ezt a legbefolyásosabb politikai tárcát a választásokra megtartotta maga-magának. Hihetjük-e, hogy most e tehertől megszabadulni óhajt; vagy, hogy Lukács László csak a költségvetés megszavazását várja, hogy nyugalomba vonuljon; vagy, hogy Fejérváry katonai jubileumának fényében akar elmenni, babérain pihenni? Uly ritka

TÁRCA

Asszony jön a házba.

Irta: Cserzy Mihály.

Negyednapja már, hogy szóródott a feladó könyve, az őszi eső, mely ha neki fohászodik néha idelent az alföldön, olyan, mint jómódu háznál a jakadalom. Se vége, se hossza. Ilyenkor mondja aztán az ember, hogy a jóból is megárt a sok. Nem ugyan a földre, mert néha olyan szomjas, hogy hetes eső is elkél, hanem a kelélyre. Mogorvaság, fásultság nehezedik a lelkekre, ha megnyirkosodik a táj. És nem érez a kintlakó még a dolog iránt se kedvet. Szűrke, elborult lesz minden. A közlekedés is megakad. Fülpuhul a föld, különösen a fekete és tapad. Járhatlan lesz. Ha megy benne az ember, olyan, mintha ólomból lennének a lábai. Fárad és verejtékeznek. A kocsi pedig agyig is levág, a minek rendszeren az ostornyél valija kárát, mivelhogy ilyenkor vagy széthasad, vagy eltörik.

Nyári András reggel is, délben is, megalkonyat táján is kiballagott az u szélre és onnan nézte az eget, hogy ugyan mit akar. Tisztul-e már. Vagy mégjobban elborul. Az ég igen játékos kedvében volt, mert néha, ha meggondolta magát, lent a kopasz fák felé, majdnem a földön, meghasadt s fénylett szelid kékségé-

vel, azután meg újra elszomoredott. És sirt még keservesebben. Nohát ezt nem lehet kivárni, türelmetlenülkedett Nyári András és a negyedik napon, amint áttekintette a tájat, azt mondta a kapásnak:

- Fogják kend be.
- Minek?
- Nem várok elmék.
- Tudtam én azt, — hogy ilyen üdö löszsz. Mert ugyan bukdácsoltak a kacsák a tóba. Akár harmadnap előtt megmondhattam volna.

Itthon se volt semmi dolga Nyárainak, de hát a város mégis csak város, ha egyebet nem, hát legalább harangszót hall benne az ember. Odakint már szétválogatta az almákat is. A diót is elosztotta: ki melyik zsákba való. Hát mit csináljon egyebet. Összetegye a kezét és nézze az esőt? Ezt otthon is megteheti. Otthon nem háborgatja senki, azon oknál fogva, mivel üres a ház. Nincs se kicsi, se nagy, csak egy fonnyadt öregasszony, a nagyanyja. Az asszony elment tavaly őszel, ki a vadakácos kertbe, hát itt maradt az anyja, hogy legyen, aki főzön, mosson Andrásra. Pedig hej, nagy kár volt még kimenni a fiatalasszonynak. Alig élt harminc tavaszt és olyan volt, mint a tölgy. erős, viruló, az isten tudja, mégis meglátogatta a paj és elvitte. Itt hagyta a hitest embert, a kit ugy szeretett, mint a galamb a párját. Ha rávetette, mikor senki sem látta, fekete szemét

az arára és átfonta fehér, husos karjával annak a vállát, olyan volt a szép, testes menyecske, mint az örök hűség.

Hát az ilyen emlékek megkönyeztetik az embert, ha mindjárt vasból van is, azért jobb kiverni a fejéből és járni a városból a tanyára, a tanyáról a városba. Mégis csak lát ezt, amaz az ember. Az uton, a földéken, a levegőben és ez mind elvonja a figyelmet, eltereli a gondolatokat.

S természetnek nagy a bölcsessége. Egyik teremtményét megvigasztalja a másikkal. Az embert sokszor az állattal, továbbá a növényvel, mely virul, pompázik és mámorossá teszi illatával a lelkeket. Lám, a madarak is el-távoznak, a levél is lehull a fáról, elvesz, eltűnik minden, hogy helyet engedjen a másikkal.

Közé cserditett a két lónak és elindult. Az eső tovább szitált és csurgot te a fák oldalain. Ures volt a táj. Néha rebbent meg egy-egy veréb a levegőben, amint egyik fáról a másikra röpült gubbasztani. És elvívte bukkolt le a galytalan ágról a még megmaradt levelek közül egy-kettő. Az se zörgött; lombán, nedvesen hullott lefelé a sárba.

A mint kiért a szőlők közül, hogy rákanyarodjon az akácfas közre, — megszólította valaki:

- Ballagsz, András?
- Adjon isten. Ballagok ám, bátyám.

az önként távozó miniszter, hogy mi ezt soha senkiről föl nem tesszük. Ezért is minden kombinációt, amely Horánszkyt belügyminiszternek, Wekerlét pénzügyminiszternek, Tisza Istvánt kereskedelmi miniszternek és Galgóczy tábornagyot honvédelmi miniszternek jelöl; hiu nyugtalanságnak tartunk.

De még sem hunyhatunk szemet ama fontos körülmény előtt, hogy új parlament nyílik meg s parlamentáris kormány az, amely a Ház többségéből alakult s annak meggyőződéseit fejezi ki. Kivánnunk kell a teljes harmóniát miniszterium és majoritás között. S nem hunyhatunk szemet a szabadelpártnak a választásokon bekövetkezett átváltozása tekintetében. Az-e még ez a párt, aki volt? Nem esik-e súlyosan latba Szilágyi és Pulszky halála, Tisza Kálmán és barátainak bukása? Az új elemek, melyek bejöttek s ezek között főleg a nagy számmal rendelkező agráriusok mellőzhetők-e? (—)

Alispáni jelentés.

— Aradmegye a múlt félévben. —

Arad, október 25.

Dálnoki Nagy Lajos dr., Aradmegye alispánja, ma bocsátotta ki féléves jelentését, mely érdekes adatokat tár föl megyénk életéből a f. évi április hótól szeptember végéig terjedő időszakot illetően. A jelentés főbb adatai a következők:

(Közegészség.)

A közegészségi viszonyok, a tényezők türethető alakulása folytán, ha nem is általában kedvezők, mégis kielégítőek voltak, így a beteg mozgalom az első negyedévnél kisebb volt és a meghaltak száma aránylag alább szállott.

A hurutos, lobos és gümös tüdőbajok főleg a III. évnegyedben gyérültek, ellenben a heveny, gyomor és bélbajok szaporodtak, aránylag azonban türethetően folytak le, a malária csak szűkebb korlátok között jelentkezett s kedvező lefolyást tanusított.

A heveny, fertőző kórok közül előfordult a roncsoló toroklob és torokgyík: Új Szent-

Annán 8, Govosdián 4, N.-Halmágyon 3, Borossebes, Otlaka, Sikló és M.-Bodzason 2, Valemáre, Lugozó, N.-Varjas, Kuvin, Apatelek, Elek, Petris, Buttyin, Kládova, O-Pécska és Gyorokon egy-egy, összesen 85 esetben, 16 halállal, továbbá a vörheny: Simándon 53, Kurticsón 51, Mácsán 20, M.-Egyházán 18, M.-Pécskán 16, Otlakán 13, Lazuron 12, Siklón 8, Szemlak és Czermurán 7, O-Pécska és N.-Halmágyon 6, Eleken 4, Mikalacán és Tiszán 3, Új-Szt.-Anna és Pankotán 2, Erdőhegy, Kisjenő és Kuvinon egy-egy, összesen 234 esetben 41 halál, a kanyaró: Mácsán 66, M.-Szlatinán 61, Gyorok és Kládován 41, Solymoson 35, M.-Radnán 32, Kuvin 26, Rossian 24, Tótvaradon 18, Konopon 9, Kéthalmi pusztán 8, Világoson 6, N.-Halmágy és Groszon 4, O Paulis 3, Otlaka, N.-Varjas és Ménesen 2 és Soborsinon egy, összesen 385 esetben 39 halál, — a hasi-hagymáz: Új-Szt.-Annán 9, O-Szt.-Annán 6, Glogovácson 5, Szemlak és Mácsán 3, O-Pécska és Kapruczán 3, Világos, Kuvin, Fakert és Siklón 2, Kerek, Kurtics, Berzova, Dumrovicza, Ménes, Zimándköz, Zimándujfalu, Zsigmondháza, Gyorok, M.-Pécska, Talpas és F.-Iratoson egy-egy. Összesen 54 esetben 14 halál, a hőkhurut Govosdián 64, Bogyesden 25, Eleken 18, Új Sz.-Annán 8, M.-Pécska, N.-Halmágy, Sikló és Diécsen 5 és Otlakán 1. Összesen 135 esetben 9 halállal s végül a gyermekágyiláz M.-Pécskán 1 esetben halállal, fültő mirigylob 5 és bárányhimlő 21 esetben halál nélkül.

A trachomások létszáma az előző évnegyed végén volt: 30 és egy gyanus, szaporodott 6, gyógyult 4 és egy gyanus, maradt kezelés alatt 32 beteg.

(Mennyháza a jelentésben.)

A közegészségügyről szóló jelentéssel kapcsolatban kiterjeszkedem a menyházai fürdő évad néhány fontosabb körülményére is.

Az 1901-ik év igen kedvező volt a fürdőidényre. A kevés csapadék a fürdőidény alatt s azon körülmény, hogy a júliusi középhőmérsék 19.4 C-on felül nem emelkedett, kellemessé tették a Menyházán való tartózkodást.

Augusztus végén hűvös napok voltak úgy, hogy az idény utolsó harmada leszállította a közép hőmérsékletet 17.7 C. ra de ekkor a fürdőidény úgy is már hanyatlóban volt.

A fürdővendégek száma és pedig az állandó vendégekké 272, az ideiglenesekké 404 volt. A főorvosi teendőket Haynal Albert dr. kigyósi uradalmi orvos, Békésvármegye tb. főorvosa látta el.

Anyai ágról valami rokon félje volt Nyárinak az ember, Alacsony kérges paraszt, kopott kitliben, gatyában, melynek szárai térdig föl voltak gyűrve. Juhász kalapja a szemére volt pördítve, a kezében pedig gamósvégű botot bökdösött maga előtt. A kalap, kabát, meg félig-meddig a gatyája is nedves volt rajta.

— Hová mész? kérdezte megállapodva a fa tövével.

— Befelé.

— Haza?

— Oda — intette a fejével Nyári.

— Majd fölülök. Ide még az öreg Kődmönhön, egy kicsit leginkább takarítok az uttal.

Egyszeribe vidámabb lett az utazás. Régi ember ugyan az öreg, a kedélye azonban fiatal csapongó. Csupa szinarany. A mi igen érthető, ha tudja az ember, hogy a kitlis, gatyás paraszt jomódu tanyásgazda. Van neki mit aprítani a tejbe. Vagy ezer ut szőlő egy testben a feketén, meg a homokon is van annyi, a miből négy lóval járhatna haza az ember, ha valamennyi idő múlva végére akarna járni a birtoknak. Azért így ránézve, azt tételezhetné föl bárki, hogy egy pipára való tisztességes dohánya sincs.

— Később az öreg elkapta a szót Andrásról:

— Halod-é, a hétön bemegyünk, úgy halom, valami takaros csurakja, maradt a műnyecskenek, amit elakarsz adni.

— Összeszorult a szíve egy percre Nyárinak. Hej, csak ezt ne emlitette volna már, ebada

dolgát a világnak. Csak ezt ne, mert ez olyan, mint mikor tövist szurnak az emberbe. De azért még se bánta. Ha fáj is, vigye manó, a bunda mégis csak előbbre való, mivelhogy sok pénzt adott érte és azt ideje volna már kivenni, valamiképen belőle.

— Begyünnnek kendtök? — kérdezte kisérváratva.

— Be, a lányommal.

— Mikor?

— Szombaton . . . Ugy tudom, eladó, ha nem csalódom.

— Nem csalódik kend, mert eladó valóságosan . . . Mit csináljak vele, — sóhajtott közbe Nyári András — nem köll az már neköm, János bátyám, mögvert engöm az isten mind a két kezével.

— Majd mögárd . . . Verés után áldás gyün.

A napa fogadta otthon Andrást.

— Esik, esik . . . Mőgáztál . . . gyere no, majd adok rád szárazat.

— Tudja, szülém, mit gondoltam, — állt elő évés után a szavakkal a gazda — azt, hogy eladom a Tecza csurakját.

Lelkébe markolt az öreg asszonynak a szó, nem szólt. Nedves szeméit a vejére függesztette.

— Mondja kend, mit csináljak vele!?

Benne pusztuljon a tömérdek pénz . . . Aztán míg el nem rágja a moly, mindig fájlalja a szívemet . . . Ugy se parádézik már abba többet egy Nyári Andrásné se . . .

Főlhuzta szemöldökét a fehér haju asz-

(A vármegye belsőtől.)

O császári és apostoli királyi Felsőége legmagasabb születésnapja alkalmából f. évi augusztus hó 18-án a Szent-István napján tartott ünnepélyes Istentiszteleten a vármegye törvényhatósága küldöttségileg képviselve volt.

Mély fájdalommal kell megemlékeznem, hogy Aradvármegye és Arad sz. kir. érdekben gazdag volt főispánja Méltóságos borosjenői Atzél Péter ur f. hó szeptember hó 12-én váratlanul elhalálozott.

Ezen alkalommal intézkedtem, hogy a törvényhatóság mint a tisztviselői kar részvéte és tisztelete külsőleg is kellően kifejezésre jusson, — a törvényhatóságnak tartatván fenn, hogy köztiszteletben állott, nagyérdemű volt főispánja elhalálozása feletti részvétét megfelelő módon kifejezze.

Jelentem végül, hogy a vármegye közönségének áldozatkészségéből létesített „Erzsébet“-szobor a f. évi szeptember havában felállított. Kötelességemnek ismerem ez alkalommal Seidner Miklós törvényhatósági bizottsági tag urnak, aki az alapzathoz szükséges márványt és munkát ugyszolván ilyen adta, áldozatkészségeért köszönetemet külön is kifejezésre juttatni.

(Személyi ügyek.)

Az aradvármegyei belső és körjegyzők körében a következő változások történtek: A nyugalmába vonult Zilahy Lajos vadász községi jegyző helyére Kulik Dezső választott meg.

Pap Miklós nyugalmazott almási körjegyző helyébe Tamó Zsigmond borossebesi körjegyző utóbbi helyére Baumgartner János kiszindiai körjegyző, kiszindiai körjegyzővé Markovits József déznai körjegyző, déznai körjegyzővé pedig Németh Elek borossebesi járási irnok választott meg.

A törvényhatósági tisztviselők s illetve alkalmazottak körében a következő változások állottak be, Vassil József várnagy nyugalmába vonult. Csiba Márton kiszindiai járási irnok községi jegyzővé megválasztatván, helyébe Dirle László neveztetett ki. Németh Andor kiszindiai járási irnok f. hó 8-án meghalt. Németh Elek borossebesi járási irnok déznai körjegyzővé megválasztott.

Hofbauer Lajos vármegyei főpénztárnok betegség címén f. évi július hó 8-ától szabad-ságon van s ezen idő alatt a főpénztárnosi teendőket Reicher Károly és Medvecky Wittich Lajos számvevő végezte s illetve végzi. Jelentem végül, hogy a vármegye főispánja Szathmáry Géza számvevőt tb. főszámvevővé nevezte ki.

szony, kisideig gondolkozott, azután szétverte a borulatot az ember lelkéről.

— Dehogy nem. Mán hogy a manóba ne . . . Hanem azért, ha nem bírsz ránézni, add el, András.

— János bátyám mondta, hogy begyün a lányával, majd mögnézik.

— Add el nekik . . .

A rákövetkező szombaton csakugyan beállított az öreg a leányával. Most ezüstgombos mellédző volt rajta. A lányán pedig selyemruha sárga cipő. Nem azért jött Andrásához bundát nézni, mintha nem volna rávalója a boltban venni, hanem hogy így majd jutányosabb lesz. Minek adjon ki az ember Máriahuszt, mikor egy hatosért is megbirja venni ugyanazt, — ilyen vélekedésű ember Kordás János. Az igazság okáért azonban ki kell mondani, hogy idegenhez azért inégse menne. Ennyire mégse nézhetné le magát . . . Hogy ehun-e, a híres Kordás-lány kéz alatt vött bundában ékeskedik . . . Nem, a világért sem . . . Ez azonban más dolog. Ez rokon. Ezt másképp veszi a világ. Erre majd azt mondja, hogy lám, lám, de jó asszonytartó is ez a Nyári András. Még báránybélésös csurakot varratott a párjának. de elpusztult szegény, hát oda adta a rokona gyerökinek; jobb is, mint hogy ha idegön hurcolná.

— No, Andris öcsém, mőre van az az ár-ván maradt csurak?

— Itthon van . . . Majd od'adja a napam — felelte nekik az ember, bekisérve őket a tiszta szobába.

Elő is adta szó nélkül az öreg asszony. Re-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

TÁVIRATOK.

Roosevelt tiszteletbeli doktor.

New York, okt. 25. A yalei egyetem az intézet kétszáz éves fennállása alkalmából Roosevelt köztársasági elnököt tiszteletbeli doktorrá választotta.

Letartóztatott orosz anarkisták.

Barcelona, okt. 25. A rendőrség letartóztatta a Turinból ideérkezett Lacroir de Marchi olasz anarkistát, a kinél megtalálták a barcelonai anarkisták teljes névjegyzékét.

Politikai zavarok Romániában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, október 25.

Románia politikai életében nagyjelentőségű esemény történt. A hatalmas konzervatív-párt, mely annyi ideig intézte Románia sorsát, két-felé szakadt s ezzel elveszítette a fontosságát, a befolyását, s biztosította a jelenlegi liberális kormány életét.

Carp Péter, Románia legvilágosabb eszű államférfia, koalíciós konzervatív kabinetjével együtt megbukott február hóban. Carp kormányának bukását első sorban Take Jonesku volt pénzügyminiszter és híveinek intrikái idézték elő, a kik rövidlátó bölcsességgel megbuktatták Carpnak Románia pénzügyeinek rendezése végett összeállított nagyszabású költségeloirányzatát. Take Jonesku és Cantacuzino úgy okoskodtak, hogy Carp bukása után csak ők juthatnak a hatalom birtokába. Take Jonesku és Cantacuzino arra számítottak, ugyanis, hogy a Sturdza Demeter vezérle alatt álló és egyenetlenkedő liberális párt nem fogja átvehetni az ország kormányzását és Károly király kényszerítve lesz a régi konzervatívokra bizni a kormányzás teendőit.

De erősen csalódtak a konzervatívok. Sturdza Demeter gyakorlott szemével rögtön átlátta a helyzetet, felfogta a pillanat horderejét és a kamara nyílt ülésében kinyilatkoztatta,

hogy az adok emelése nélkül csupán a költségvetési felesleges tételek redukálásával és az adminisztráció rendszeresítésével ki tudja vezetni az országot a nagy pénzügyi válságból.

Carp tagadta, hogy Sturdza elmondott szavait valaki komolyan vehetné és felvetette a bizalmi kérdést. A kamara egyetlen egy szótöbbséggel megbuktatta Carpot és Károly király a liberálisokra bizta az ország kormányzását. Take Jonescu és társai tehát keservesen meglakoltak intrikáikért, mert a konzervatív párt, melyhez ők is tartoztak, elvesztette hatalmi pozícióját. Sturdza új választásokat rendelt s csak hét ellenzéki férfi juthatott be összesen a kamarába és szenátusba. Az ország visszhangzott a liberálisok erőszakoskodásaitól az új választásoknál, de a konzervatívok is mozgolódtak. A junimisták és konzervatívok kezdték egymást vádolni a párt bukásáért. Take Jonescu „Responsabilitatile“ cím alatt huszonnégy vezércikket tett közzé a bukaresti „Conservatoriul“ című lapban. A cikkek tartalmával indentifikálta magát a régi konzervatív pártot is s Carp nagy bosszúsággal leste a viszonyok fejlődését tibanesti birtokáról. Carp és fegyvertársa, Nuciu Filipescu megőrizték nyugalmukat mindaddig, mignem arról értesültek, hogy a konzervatívok súlyos vádakkal illetik Carp híveit, a junimistákat. A múlt évben a junimisták fuzionáltak a konzervatívokkal. Carp a történet rágalmak és elhangzott vádak után tegnap újból kimondta a junimista pártnak a konzervatív párttól való különválását.

A konzervatív-pártban beállott szakadás nagy fontossággal bír Románia belviszonyainak megítélése szempontjából. A hatalmon levő liberális párt uralma e szakadással beláthatatlan időkre biztosítottnak látszik lenni. A liberálisok most ép úgy, mint a nagy Bratianu idejében, nagy tevékenységet fejtenek ki a liberális elemek koncentrációja érdekében, mert ők maguk is azt akarják, hogy legalább is negyven évig élvezzék a hatalmat, a mint Fleve mondta, mikor a konzervatívok jutottak kormányra. De Romániára nézve jobb is, ha egy párt hosszabb ideig vezeti az ország ügyeit.

A dologban az a legkülönösebb, hogy Carp közeli rokonságban áll Sturdzával: nincs tehát kizárva, hogy Carp és Sturdza titokban politizálnak.

A soproni bankbukás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25

Mai számunkban megirtuk már, hogy Schladerer Alfréd az öngyilkos bankigazgató nem csak lopott és sikkasztott, hanem a vas megyei elektromos vállalat elsőbbségi kötvényeiből 300-at hamisított is.

A mai vizsgálat adataiból kiderült, hogy Schladerer nem 300, hanem 350 kötvényt hamisított 700.000 korona névértékben.

A hamisított kötvényekből 250 darabot Sopronban helyezett el.

Az ügyészség a rendőrséggel együtt ma 50 darab ilyen hamisított kötvényt kobozott el a soproni vízvezetési részvénytársaságtól. A vízvezetési társulat elnöke Schneider vette át annak idején a kötvényeket, természetesen nem tudva, hogy azok hamisak.

Schneider rokonai a vízvezetési társulatnak ma biztosítékot nyújtottak az 50 hamis kötvény értékéig s ezért a társulat nem kéri az elnök megbüntetését, csupán csak a kár megtérítését követeli.

Jellemző arra a bizalomra nézve, melyben az építő- és földhitelbank, illetőleg annak igazgatói részesültek, az, hogy pénztári jegyeit még cselédek is vették. Schladerert, mikor Sopronba jött, senki sem ismerte ott. Csakhamar azonban úgy társadalmi, mint gazdasági téren a legmértékesebb körökben is igen nagy befolyásra tett szert. Ő intézte a községi, intézeti és testületi választásokat, minden fontosabb, különösen pénzügyi kérdésben az ő tanácsát kérték és követték. A katasztrófa következményei abban fognak mutatkozni, hogy egyes családok, a kik eddig gazdagok voltak, koldusbotra jutottak. Sopron város gazdasági ereje nagyon meggyengült és sok évi munkába fog kerülni, míg ez a város régi gazdasági prestigéjét újra visszanyeri. A Lenck-cég, mely a bukásnál nagy mértékben van érdekelve, bíróságon kívül való egyezséget ajánlott föl hitelezőinek olyképen, hogy követeléseik 30 százalékát azonnal kifizeti, míg a családtagok, a kiknek a cégnél követeléseik vannak, 25 százalékkal beérik. Az a hír, hogy az osztrák-magyar bank Sopron város javára segítő akcióra készült, nem felel meg a valóságnak; a jegybank ezt teljesen szükségtelennnek tartja.

A bank helyiségében még egyre folyik a vizsgálat. A letéteket magában foglaló osztály a feneketlen örvény képét nyújtja. Uly vagyont értő letétek, mint 200 darab osztrák fegyvergyári részvény, 100 darab alpesi részvény, pesti kereskedelmi bank részvények, szórén-szálán eltűntek. Kis letét, nagy letét különben egyforma bánásmódban részesült. Mindenem tudott a bank, a mi csak értékesíthető volt. Csak elenyésző rész az, ami megmaradt. Ha valaki a bank helyiségében megjelent s előadta, hogy ilyen vagy olyan sorsjegyet akar venni, csak a letétek közé nyultak s előadták a kívánt dolgot. Hogy idegen dolgot adtak el, azzal már nem is törődtek, annyira megszokták, hogy a mi a bankba került letétként, az a banké. A letéteknél mutatkozó hiányt bátran három és fél millió koronára becsülhetni. Es ez az összeg alig több az egész hiány összegének felénél.

megett ugyan a lelke, a két keze is erőtlenné lett egy kissé, de uram istenem, bele kell győződni előbb-utóbb a az Isten akaratába. Az is igaz, hogy mint lekasztotta a fogasról és az ablak elé vitte, a melynek virágos függőnyeit most széjjel huzta, hogy jobban lássanak hát elcsavarta a szívet a bunda. Ulyan szép volt. A posztója, a szőre, a bélése, mint a valóságos selyem.

— Ulyan ez, galambom, mint a régi selyem. Szinte tükre van.

Es megsimogatta száraz, csontos ujjával a drága emléket.

Tetszett a leánynak is. Ő is simogatta. Csakhogy ő mosolygott, mint a most fésző rózsa-bimbó.

— Szép, csakugyan szép.

— Ilyent nem igen adnak most a bótba.

En választottam az árvámnak, nyugosztalja a jó Isten a haló porába.

A mig a két nő nézte, emelgette és vizsgálta varrását, mindenél a bundának, András jó törkölypálinkával kínálta az öreget. Később oda fordultak ők is.

— Jó-é? — kérdezte Kordás a lánytól.

— Jó.

— Mintha csak rá szabták volna, — esett a beszéde közé a szüle szava — olyan akkurátus.

Egyszerre csönd lett. Mintha megkopogtatták volna odakint az ablakot. A mint így állt, magára öltve bundát a viruló szép leány, az öreg asszonyt is, — a fiatal embert is egyazon gondolat kapta meg. Egy kép, a mely elbűvölte őket s a mely az elhalt asszonyt

hozta vissza egy pillanatra, a ki szakasztott ilyen volt a csurakban, mint most ez a leány. Ilyen szép volt, ilyen magas, vállas volt. Valóságos élő virág. Az ember nem bírta nézni, elfordult, hogy megfömjé a pipáját. A szülei lelkében azonban átförmálódott az érzés, a gondolat.

Mikor az alkura került a sor, összekulcsolta maga előtt a két kezét, nézte a lányt, az apját, a vejét s egyszerre csak fölszakadt lelkéből a szó, mint mikor kiragyog a felhők közül a szivárvány.

— Tudjátok, mit mondok én, ne lögyön ennek a bundának ára. Ne kend vögye mög János a bundát, hanem András vögye mög a lányt.

A nap is kisütött a szivárvány mellett s a szívek derüje -elmosolygott az arcokon. Fényes lett valamennyiöké, csak a lány borult pirba, annak az arcát öntötte el a szemérem piros lángja.

Nem tudott mozdulni senki. Nézett kiki arra, a merre fordulva volt, mintha egy helyre tapadt volna a tekintetük.

— No, — szakította meg a hangtalanságot az öreg asszony — holtnak holt, élőnek eleven a párja.

Kordás János vállat vont s a mint látta, — hogy a két életerős fiatalnak bizalmasan összeesik a nézése, lassan, helybenhagyólag mondta:

— Én nem akarok sorbontó lenni. Se a jónak elrontója.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Cirkuszélet, operetta. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Vöröshajú, népszínmű. Este:
San-Toy, operetta. (Páratlan bérlet.)

Színházi botrányok a vidéken.

— A megtoldott Ocskay brigadéros. —

Arad, október 25.

Hogy némely vidéki színházakon még mindig micsoda botrányos állapotok uralkodnak, arról olykor a nagyközönség is értesül. És csodálkozva kérjük: hogy eshetik meg a mai korban ilyesmi, midőn utóvégre a közönség is eléggé intelligens és a vidéki színészet sem a régi ripacs-korszakot éli.

Például *S.-A.-Ujhelyen* a következő épületes állapotok uralkodnak:

Halasy Béla helyett az elég jóhirű *Dobó Sándor* kapta meg a mostani szezonra a színházat. Néhány napig működött csak ott, hogy minő eredménnyel, arról a ma érkezett „Felsőmagyarországi Hírlap” e sorokban számol be:

Ha egy szegény együgyű parasztot becsap valami furfangos vigéc egy rossz cséplőgéppel, azon nincs mit csudálkozni, de hogy Ujhely város színügyi bizottságát — a mely úgy viseli magát, mintha értene a színügyekhez — így be lehet csapni egy rossz társulattal, az igazán érdekes.

Halasyt csak eloget szidtuk tavaly, de most egyhangulag visszahajtozta a közönség az ő társulatát s valódi ovációkat rendezett az ernyedetlen embernek, aki a tavalyi szép napokból megmaradt, Gulyás Mihálynak

Végre maga a színügyi bizottság is elszégyelte magát s attól félt, hogy a becsapott publikum nem a színészeket fogja megdobálni záptojással, de a bizottság tagjait s lemondatta Dobót. Közbelépett az országos színész-egyesület s a tárgyalásnak az lett az eredménye, hogy Dobó helyett a színházat átveszi *Mezei Béla* igazgató, aki állítólag nincs tele adóssággal s a társulatot teljesen újjászervezi.

Kedden este az a meglepetés érte a színházba menő publikumot, hogy zárt ajtókra talált. Beavatottak aztán elmagyarították, hogy Mezei orvul a társulattal nem akar több előadást tartani, hanem szombaton kezdi az előadásokat.

A megtartott három előadást egyelőre, jobb jövő reményében *hajlandóak vagyunk meg nem történnék tekinteni* s így csak regisztrálhatjuk, hogy szombaton „Dollyt”, vasárnap az „Arany kakast”, hétfőn a „Kis szökevényt” adták.

A másik színházi botrány a vidék egyik legintelligensebb városában: *Nagyváradon* zajlott le tegnap este. Ám a legkülönösebb a dolgban „Ocskay brigadéros” előadásánál. Mint a nagyváradai sajtó egybehangzóan konstatálja, Herczeg remek darabjából a kedélyes nagyváradai színészek operettet rögtönöztek. Az egyik nagyváradai lap többek közt ezt írja az emlékezetes előadásról:

Pintér izléstelen, vaskos tréfákkal nemcsak a kamarással való jelenetben féktelenkedett, hanem elrontotta a gyönyörű szerenádjelentet ilyen kitéréssel: „eszem azt a csokoládé-képedet”; továbbá „szűz Mária ő nagyságát” emlegetett, megtoldotta és megromtotta a darabot elejétől végig saját külön „ötleteivel.” A Herczeg darabja elvégre mégsem operett és nem is bitang jószág, hogy akárki kényekedve szerint változtathasson rajta, hanem kincse immár a magyar irodalomtörténetnek és senkinek sincs joga hozzá nyulni avatatlan kézzel.

A közönség felháborodva távozott a színházból. A mai est többet ártott a nagyváradai színészetnek, mint tíz bukott premiere, mert nyilvánvaló, hogy az efféle botrányok nem véletlenségből származnak, hanem hogy a fejtelenség, a vezetés hiánya bosszulja meg

magát, hogy az egész rendszer rossz, korhadt és elvetni való.

Ezek után nem csoda, ha a fővárosi lapok a legtöbb esetben kicsinylő gunynyal emlegetik a vidéki állapotokat.

* **A vörös talár.** *Brieux*-nek ez a dramatizált törvényszéki végtárgyalása most teszi meg diadalmas körutját Európa színpadjain. Nálunk a Nemzeti Színház deszkáin került színre a napokban s a siker itt is oly fényes volt, mint mindenütt, ahol a színpad deszkáira hozták. Mondható, hogy *Echegaray*: „Folt amely tisztít” sikere óta nem csinált darab akkora hatást, mint a „Vörös talár.” A Franklin-társulat most az Olcsó Könyvtárban (1234—1237. sz.) adta ki a Nemzeti Színház hivatalos fordítását. Ára 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

* **A „Bagdadi Hercegnő” — Jókai Mórtól.** A temesvári lapban igen érdekes irodalmi kis felfedezésről veszünk hírt. A nevezett lap ugyanis *Jókainé* Nagy Bella vendégszereplését tárgyalva, a következő érdekes felfedezést teszi:

„Körutjára férje, az ősz költőfejedelem is kíséri a legirigylésreméltóbb művésznőt. Az ő darabjaiban akar föllépni elsősorban. A „Bagdadi hercegnő”, „Dalma” s talán még *Sudermann* „*Otthon*”-a lesznek azok a darabok, melyekben *Jókainé* föllép.”

A „Bagdadi hercegnő”-ről eddig makacsul azt hittük, hogy szerzője a fiatalabb *Dumas*, most pedig felvilágosulunk, hogy az a vendégszereplő művésznő illusztris férjének darabjai közé tartozik. De még ez nem elég, mert ki kellett annak is világosodni, hogy az öreg *Sudermann* is másnak az almafájáról szedi a gyümölcsöt, mert az „*Otthon*”-t nem ő, hanem *Jókai Mór* írta; éppen mint a *Dalma*-t, amelyet különben lehetetlen volna idegen nyelvre, p. o. *dalmát* szerzőre ruházni. Téves értesülés legfőleg az lehet a cikkben, hogy *Jókainé* „elsősorban” fog valamit énekelni. Az elsősorban *Temesvárt* is, másutt is, a publikum szokott helyet foglalni.

* **A Jogállam.** E címen egy új jog'udományi szaklap indul meg december elsejével Budapesten. Az új lap, melyet *Dr. Beck Hugó*, curiai bíró, *Dr. Bohonyi Gyula* országgyűlési képviselő, *Dr. Vargha Ferenc* főügyész-helyettes, *Dr. Vavrik Béla* kuria tanácselnök, *Dr. Vécsey Tamás* egyetemi tanár közreműködésével, *Dr. Baumgarten Nándor*, *Dr. Gyomai Zsigmond* és *Dr. Edvi-Ilés Károly* szerkesztenek, előfizetési felhívásában a következőket mondja:

A magyar jogászvilág s a közügyekkel foglalkozó művelt magyar közönség már régóta érzi szükségét oly folyóiratnak, mely a jog-és államtudományt önmagáért műveli, az állami és társadalmi élet aktuális kérdéseit behatóan tárgyalja s e mellett állandó és rendszeres tájékoztatást nyújt a bírói és közigazgatási hatóságok gyakorlatáról, a közkormányzat és törvényhozás működéséről. E szükségletnek kíván eleget tenni a „Jogállam”.

Ez a cím egyszersmind magában foglalja programunkat. Az állami és társadalmi élet akkor éri el célját, ha minden intézményét és megnyilatkozását a jog uralma hatja át. A mely állam és társadalom ezzel dicsekedhetik, — az jogállam. Magyarország már a modern államok közé tartozik, de a szó ideális értelmében még nem mondható jogállamnak. Kormányzatában még sok a rendezetlenség, igazságszolgáltatása még nem eléggé konszolidált, s az állampolgárok egyéni és politikai jogai sem részesülnek mindig abban az oltalomban, mely a jogállam polgárait megilleti. E hiányokat a törvényhozás, a kormány és a társadalom vannak hivatva pótolni. De hasznos szolgálatot tehetnek e cél elérése egyeseik is, ha a tudomány szövétnekével megvilágosítják az utat, melyen haladni kell.

Ilyen szövétnek lesz a „Jogállam”. Céljához és rendeltetéséhez képest nem szorítkozik csupán az igazságügyi, a szorosabb értelemben vett jogász kérdésekre, hanem az államot és társadalmat érdeklő minden kérdésre kiterjed, a melyeknek megoldása akár a parlamentben, akár azon kívül napirendre kerül és előkészítést igényel. Ertekezéseink tehát, a melyeket csakis avatott szakírók tollából közlünk, min-

dig általános érdekűek és aktuális jelentőségűek lesznek.

Nagy súlyt helyezünk arra is, hogy a havi szemle rendszeres tájékoztatást nyújtson mindarról, a mit a bíróságok és közigazgatási hatóságok működése köréből tudni kell. E célra szolgálnak állandó rovataink. Ezek nyomon követik a bírói és más hatóságok folytonosságban levő tevékenységét s magukban foglalják mindazt, a mi ebből közérdekű. Így különösen a kormány és az egyes miniszterek elvi jelentőségű határozatait és rendeleteit, a felsőbb bíróságok döntvényeit és ítéleteit, ide érve a közigazgatási bíróság határozatait is, tárgyukhoz képest külön címekre felosztva, mind helyet nyernek az állandó rovatok sorozatában. Egybeállításuknál irányelvünk az, hogy a bírói és más határozatokból épügy, mint a rendeletekből, csak a lényegest, az elvi kijelentéseket vesszük fel. Ez minden egyes határozat külön feldolgozását igényli, a mi csak úgy válik be, ha minden egyes szaknak meg lesz a maga referense. E célból a legkiválóbb munkaerőket nyertük meg, a kiknek közreműködése biztosítékot nyújt az iránt, hogy közléseink alaposak és kimerítőek lesznek. Az állandó rovatokhoz a bel- és külföldi irodalom, a külföldi jogélet, egyes törvények előkészítésének ismertetése csatlakozik, melyek után még alkalmi közlemények zárják be a sorozatot.

A „Jogállam” egész évre 16 korona, félévre 8 korona. Az előfizetési díj legkésőbb folyó évi november hó 15-ig a „Jogállam” kiadóhivatalába (Budapest, IV., Havas-utca 7.) küldendő. A „Jogállam” szerkesztősége.

* **Termékeny színműíró.** A párisi „*Figaro*” színházi rovatának vezetője a napokban *Vois Ernő*-t levelet kapott. *Vois* azelőtt színész volt, s utóbb a drámaírára adta magát. Leveleiben, melyet a rovatvezetőhöz írt, ezeket mondja:

— 212 öt felvonásos, 328 három felvonásos és 1214 egy felvonásos darabom van készen a ládám fiókjában, de a párisi igazgatók nem akarják egyik darabomat sem előadni.

Lehetetlen emberek lehetnek azok a párisi direktorok!

A két Weisz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 25.

Furfangos turpisságon kacagnak az Angyalföldön. Üzletet kötött egymással két Weisz: Ignác és Emil. Emil volt a vevő s Ignác az eladó. Tegnap kiderült, hogy Ignác rutul becsapta Emilt s ma már a rendőrség is beleavatkozott a nem mindennapi komikumba.

Az eset így történt:

Weisz Ignácznak a Lehel-utca 30. számú házában fűszerkereskedése volt. Az üzlet azonban nem igen jövedelmezett s Weisz Ignác adósságai napról-napra mind veszedelmesebben szaporodtak. Weisz Ignác már úgy látta, hogy tönkre megy, ha hirtelenében nagy pénzhez nem jut. Egy napon beállított Weisz a másik Weiszhoz, az Emilhez, ki háztulajdonos a Lehel-utcában.

— Weisz ur — mondta neki az Ignác — vegye meg az üzletemet.

— Nem veszem meg — felelte Emil.

— Weisz ur — replikázott Ignác — az üzletemben háromezer forint ára portéka van, odaadom ezer forintért.

— Megveszem, — felelt gyors elhatározással Weisz, a háziur — de előbb megcsináljuk a leltárt.

Azzal betértek az Ignác boltjába s összeírták nagy pontossággal, hogy van a boltban 250 süveg cukor, 90 üveg három csillagos Royal-cognac, valódi jamaikai rum, sok gyufa, és egyéb áru, a mit csak egy jól berendezett fűszerboltban találhat az ember. Megkötötték erre a szerződést is, a melynek az volt egyik kikötése, hogy a vevő Weisz csak addig tartja fenn az üzletet, amíg mindent elárusított, de állandó foglalkozással nem nyit fűszerüzletet.

Weisz Ignác megkapta az ezer forintját s mint aki a dolgát jól végezte, eltávozott.

A másik Weisz, az Emil, még aznap öles betűkkel kifestette a bolt falára, hogy az üzlet felosztása miatt a legfinomabb holmit is csak mélyen leszállított árak mellett bocsájtja áruba.

Történt azután, hogy a nagy olcsóság hírére eljött egy környékbeli vendéglős a boltba és tíz liter finom rumot vett. A rumot otthon belekeverte a maga drága pénzen vett rumjába s rögtön meg is izelte. Néhány perccel később elképedve rohant be Weisz Emil boltjába:

— Mit csinált, maga szerencsétlen? Tönkretette a rumomat. Hisz amit maga nekem eladott — az közönséges ecetes víz!

Weisz Emil rosszat sejtett. Tüstént átvizsgálta a megvett fűszeres raktárt s csakhamar megtudta, hogy a másik Weisz, az Ignác, rutul becsapta. A cukros süvegekben cukor helyett gipszet talált, a három csillagos cognacos üvegekben, a rumos palackokban a legkomi-szabb ecetes víz volt, a gyufaskatulyák tartalma teljesen ki volt ürítve s a finom fiemei keményítő helyébe papiros szeleteket raktak.

Weisz Emil a keserű fölfedezés után ma reggel elment a főkapitányságra család címén feljelentette a másik Weiszot, az Ignácot.

Az országgyűlés megnyitása előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 25.

A képviselők, — újak és régiak — már körülbelül mind együtt vannak Budapesten. Lépten-nyomon találkozhatnak velük. Különösen sokan járnak a Sándor-utcában különböző okoknál fogva. Elsőbb is, már a mennyire lehet, mindenki jó helyet szeretne biztosítani magának. Csakhogy erre a legtöbb honatya későn érkezett. Az újak kétharmada. A régiak élelmesebbek voltak, no meg azok, a kik slettek a fővárosba, hogy itt is élvezzék új méltóságukat.

No de, nyugodjanak bele Csávossy Béla háznagynak és hűséges segítő társának Dessewffy Arisztid képviselőházi főtitkárnak az intézkedéseibe.

Eligazították ők már a legsúlyosabb kánapépereket is.

Tyhü! Micsoda lázongás is keletkezett csak most 5 éve is a néppárt elhelyezése miatt. A Kossuth-pártba illesztették be őket, a mi ellen nagy tiltakozás vala. A felháborodás elsimult a Csávossy és Dessewffy egyesült bölcsessége révén.

Most pedig a néppárt beljebb húzódott a balon, kissé közelebb a közép felé. A Kossuth-párt pedig meghízva terjeng tul a szélbalon.

A Sándor-utcába való bucsujárásnak más oka is van.

Nagy a kereslet a karzati jegyek után.

— Egy országot egy jegyért! — kiáltoznak — de hasztalan.

Az összes holnapi jegyeket szétkapkodták már napok előtt.

Ez pedig nagy baj! Mert hogy már megígértetett az asszonykának jó előre!

— A megnyitáson pedig ott leszesz kicsikém. Látni fogod az uradat bevonulni a törvényhozás termébe!

Es most fucscs! Már a képviselőség mézes napjaiba is ürömcsepp vegyül.

— No de ezt még helyre lehet pótolni. A második, harmadik ülés is érdekes lesz s arra már lesz jegy kincsem!

Lesz is!

A politikai pártok ma és holnap tartják első értekezleteiket. Ezeknek tárgyaiból eddig csak annyi szivárgott ki, hogy a Kossuth-párt az első nagyobb akciót a pólai tengerészönkentesek ügyében indítja meg.

Lesz néhány interpelláció és nagyobb vita a költségvetés, vagy indemnitás tárgyalásánál.

A néppárt a választásokat akarja „szét-szedni“, a miként ezt Molnár János apát ur hangoztatja.

A komoly munka csak néhány hét múlva kezdődik meg. A budget előtt közben és után az állami közigazgatás érdekében megalkotott egyes törvényjavaslatok kerülnek tárgyalás és remélhetőleg végleges elintézés alá.

A képviselőház megnyitására vonatkozólag fővárosi tudósítónk még a következőket telefonálja:

A képviselőház holnapi ülésére a közönség körében óriási az érdeklődés, miután a képviselők ez alkalommal jelennek meg először együttesen a Házban.

A háznagy a karzati jegyek kiadását beszüntette, mivel már napok előtt minden helyet lefoglaltak.

Az ülés maga igen rövid lesz. Egymásután két korelnök fog elnökölni. Madarász József első korelnök saját szavai szerint „kuruc“ megnyitó beszédre készül. Rövid kijelentés után elhagyja az elnöki emelvényt, s átengedi a helyet Fabiny Teofilnak. Fabiny bemutatja a Háznak a trónbeszéd megtartásának előkészületeiről szóló miniszterelnöki értesítést és kitér a legközelebbi ülés idejére. Ezzel az első ülés véget ért.

A pártkörökben ma rendkívül mozgalmas élet volt, az új és régi képviselők majdnem teljes számban jelentek meg.

TANÜGY.

Csanádmegyei tanítók ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyik, október 25.

A „Csanádvármegyei általános tanító-egyesület“ nagylaki járásköre, október hó 24-én tartotta meg Nagylakon rendes őszi közgyűlést, az állami elemi népiskola nagytermében, a tagok élénk részvétele mellett.

A gyűlésen jelen voltak: Nagy János elnök, Lászlóné Janda Ilma alelnök, Kovács Sándor jegyző, Kubiczáné Cseh Emma, Gondák Viktória, Opasits Mariska, Hitzhaus Mariska, Buja Lajos, Kubicza Pongrácz, László János csanádpalotai tanítónők és tanítók; Galovits István sajtényi községi; Kelemen János, Dráb János, Lugosán János, Groó Gizella, Lányi Hermin, Spargely Teréz, Kacsinkáné Horváth Jolán nagylaki állami, Alföldi Vidor nagylaki róm. kath., Szlovák Gyula, Hrdicska József, Pokorny Béla, Adamkovic János, Bankó Lajos nagylaki ág. h. ev., Petrovics György, Faur Traján, Totoreán Uros, Taucsán Romulusz nagylaki gör. kel. román, Klein Sándor nagylaki izr. Budó Graczián nagylaki gör. kath. tanítónők és tanítók mint tagok, — Groó Vilmos kir. tanácsos és megyei kir. tanfelügyelő, dr. Hósz Mihály és neje, dr. Kovács Bálint (Cs.-Palotáról), Mokryné (Gerendás), Tápay Ferenc nagylaki áll. isk. gondnokági elnök, Kacsinka János jegyző, Fábri György községi bíró, Kohn Lajosné, Tyroler Laura óvónők, mint vendégek.

Nagy János elnök üdvözlőlvén a nagy számban megjelent tagokat és vendégeket s vázolván az elmúlt félév nevezetesebb tanügyi eseményeit, megnyitja a közgyűlést.

Lányi Hermin, a nagylaki állami elemi iskola tanítónője, a II-ik vegyes osztály növendékeivel a gyűlés színe előtt sikerült gyakorlati mintatanítást tartott.

A tanítás alapos megbirálásához hozzászóltak: Hósz Mihály dr. járásorvos, Buja Lajos, Alföldi Vidor és Kubicza Pongrácz.

Majd Kelemen János nagylaki igazgató ült

le a felolvasó asztalhoz s felolvasta dolgozatát, a melynek címe: „A figyelem fejlesztése és nevelése“.

A tavaszi ülés Cs.-Palotán tartatik meg. Gyakorlati tanítást tart: Gondák Viktória, felolvasást pedig Kelemen János és Kubicza Pongrácz. A harmadik értekezést az elnökség jelöli ki.

A tisztviselők mandátuma lejárván, közfelkiáltással az eddigieket választották meg és pedig elnök lett: Nagy János, alelnök Lászlóné Janda Ilona, jegyző Kovács Sándor és központi választmányi kiküldött Buja Lajos Csanád-Palotáról.

A gyűlés befejezte után a tagok a „Hungária“ szállóban közébredre gyűltek össze.

d. j.

Serao Matild — börtönben.

(Részletek a nápolyi panamáról.)

Arad, október 25.

Mai lapunkban megemlítettük már, hogy a nápolyi piszkos üzelmekben erősen kompromitálva van az olasz irodalom büszkesége, Serao Matild is.

Megszoktuk, hogy ezt az előkelői asszonyi nevet csak elsőrangú irodalmi eseményekkel kapcsolatosan említsék. Az ő finom stílusát, mélységes gondolkodását szerettük mindnyájan, meséit, regényeit élvezettel olvastuk, annál inkább, mert az újságíró-élet ezer meg ezer küzdelmét senki oly hiven visszaadni nem tudta, mint ez az asszony, aki maga is újságíró, a javából. Vannak dolgai, amiket csak a szerkesztőségek éjjeli munkásai értenek meg, akik minden egyes alakjukat megtalálják például a *Johanna Riccardo* című csodaszép regényében. Az olasz kolostorok rejtett világát kevesen ismerték meg úgy, mint Serao Matild az ő legújabb regényében, melyet a nápolyi zárdákról írt, a nápolyi arisztokracia korrumpáltságát pedig senki úgy nem ostromozta, mint a Serao lapja, a *Mattino*.

Most pedig mindaz a fény, amivel képzeletünkben ezt a ritka asszonyt körülvevük, mindaz a ragyogás egyszerre kialudt és előttünk áll egy közönséges csaló, aki a legkomi-szabb zsarolásban bűnös.

Szinte fáj, mikor meg kell fosztani magunkat attól az illuziótól, melylyel az irodalom abszolútbecsü művésznőjét körülvevük. Kitűnt, hogy az az asszony, aki évek óta ostromozta a nápolyi korrupciót, maga volt a feje a legzülöttebb korrupciónak, tagja volt a Camorranak, mely állást, kegyeket osztogat — pénzért. Serao Matild odáig ment, hogy egy szegény kiszolgált katonától kicsalt kétszáz lírát, amiért állást ígért neki, amit aztán még csak meg sem adott. Az eset magában véve is érdekes, Seraora való vonatkozásokban pedig végtelenül szomorú.

Tavaly nyáron történt, hogy az olasz kamarában szóba kerültek s nápolyi községtanácsban üzött visszaélések. Kormánybiztost küldtek ki, Sarredo szenátort, aki majdnem egy évig vizsgálta Nápoly város ügyeit és most beterjesztette jelentését a kormányhoz. A jelentés óriási visszaélésekről tesz tanúságot és hallatlan botrányokat leplezett le. A vizsgálat folyamán kitűnt, hogy a városnak tizenkétmillió adóssága van, amit minden jelentésben titkoltak és amelyek hovaforításáról egyetlen akta sem tanuskodik. Az egész közigazgatás a Camorra szolgálatában állott. Summonte herceg polgármester maga volt a Camorra feje, aki a hivatalnokokat nem kvalifikáció alapján nevezte ki, hanem aszerint, amint a Camorra jelöltjére szavaztak a községi választásoknál, vagy sem.

Ezek után nem lehet rajta csodálkozni, hogy az összes városi hivatalnokok között csak

huszonnyolc olyan alkalmazott van, aki még nem volt büntetve. A közmunkák adásánál első sorban a megvesztegetés játszott szerepet. Aki jobban fizette a tanácsosokat, az kapta meg a munkát. Hogy ezt leplezetlenül tehessék, megvásárolták a nápolyi sajtót, mely soha egy betűt nem ír a botrányos állapotokról. Így került bele a panamába Serao Matild is, aki a *Mattino* révén nagy befolyásra tett szert és aki lapjában mindig védelmére kelt a községtanácsban uralkodó anarkikiának.

Scarfolgio, a *Mattino* igazgatója, Serao férje a kormánybiztos jelentése szerint 30.000 lírát kapott *Daufrese* mérnöktől, aki viszont ezért megkapta az utcatisztítás jogát. Ugyancsak Seraoék játszották kézre a népfürdő építését 18.000 líráért, a közuti vasutól pedig 30.000 lírát zsaroltak ki. Beigazolódott, hogy Turreo, a *Don Marzio* című lap szerkesztője 100.000 lírával megvásárolta a polgármestert, aki ennek ellenében teljes hatalmát engedte át.

A legaljasabb zsarolások egymást érték a hatalmas bünszövetkezet részéről és ezekben a csunya üzelmekben mindegyikben részes volt Serao Matild, az irodalom büszkesége is, akit most az egész olasz közvélemény részvéte kísér a börtönbe.

A visszaküldött pályadíj.

(Bokor József „Almafa”)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25.

A budapesti író- és művész-világot most alig foglalkoztatja egyéb, mint Bokor József népszínházi karmester „Almafa” című egyfelvonásos darabja, melylyel a Vígsház pályázatán 500 koronás első díjat nyert. Tóth Béla író egy fővárosi lapban azt írta erről a darabról, hogy ez a darab plágium. Az ő állítása szerint ez egy „Das war ich” című német egyfelvonásosnak a szolgálai másolata. Bokor ezért rágalmozásért feljelentette Tóth Bélát. Nagy vita keletkezett aztán a fővárosi lapokban arról, hogy plágium-e az „Almafa” vagy nem. Ebbe a vitába legutóbb Jókai Mór is beleszólt és kiderítette, hogy az a német egyfelvonásos is plágium, sőt az a darab, melyből a német egyfelvonásos szerzője plagizált, nem egyéb, mint egy klasszikus olasz író termékének a plágiuma. Jókai azonban sem az egyiket, sem a másikat nem tartja plágiumnak, hanem megengedhetőnek mondja, hogy egyik költő a másik költő témáját a maga egyéniségének hozzáadásával újból feldolgozza.

Denikve, a plágium ma már nem plágium, s eddig rendjén is lett volna a dolog, ha nem volna egy újabb — premier a Vígsházban.

A Vígsház igazgatósága ugyanis előadta a „Vetélytársak” című egyfelvonásost is, mely a pályázaton dicséretet nyert. Ennek a szerzője azonban ismeretlen volt és inkognitóját még az előadás napján sem vetette le. Előzőleg azonban azt tette az ismeretlen szerző, hogy az összes budapesti lapok szerkesztősegeihez „Garcon” aláírással leveleket küldött, melyben jóindulatot kér darabja, a „Vetélytársak” iránt és egyuttal elmondja, hogy mennyire szegénytelennek tartja, a miért darabját a bíráló bizottság az „Almafa” mellett nem tüntette ki a pályadíjjal, holott az sokkal jobb, mint a Bokor darabja.

A kritika azonban nem volt ezen a véleményen, s egy fővárosi lap a következően, klasszikusan rövid és kifejező recenziót hozta a „Vetélytársak” premiéréje után:

A Vígsházban tegnap adták elő a Bokor hírhedté vált „Almafa” című pályanyertes szinda-

rabja mellett dicséretet nyert „Vetélytársak” című szindarabot, melynek szerzője névtelenül akar maradni. *Ez az egyetlen okos dolog, amit róla feljegyezhetünk.*

De Bokor József írói önérzete nem tűrte, hogy az ő darabja jobb művek mellőzésével lett legyen az első díjjal kitüntetve.

Ezért Bokor ma este, mint tudósítónk táviratozza, visszaküldte a Vígsházban az 500 koronát és a bíráló bizottsághoz írt levelében arra kéri a bizottságot, hogy döntsön ismét a darabok felett és a pályadíjat ítélje oda a legjobb darabnak.

Ily módon meg fogják repetálni a döntést, a mely elé kíváncsian tekint mindenki.

SPORT.

+ Az aradi lóversenyek. A két napos aradi lóverseny meeting érdekes sportot ígér. A nevezések jól zárultak, s a benevezettek szép számából ítélve mindkét napon nagyobb mezőnyökre van kilátás.

Tippeket vidéki pályán nehéz adni. Beavatott helyen mindamelett úgy vélik, hogy holnap a legtöbb eséllyel a következő lovak indulnak:

- I. Legény — Olga.
- II. Nyalka — Hamlet.
- III. Rézes — Artatlan.
- IV. May's Slave — Ladro.
- V. Teretvár — Nyiri pajkos.
- VI. Jeszenice — Bur.

A nevezők között szerepel az Orsich Pál istállója is, mely az idei bécsi versenyeken szép formát mutatott. Ha az istálló lovai megérkeztek az aradi versenyekre, úgy ezeket számításon kívül hagyni egy futamban sem lehet.

Összeesküvés

a persasah ellen.

(Testvérháború a persasah birodalmában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25.

Muzaffer-ed-Din persasah ellen, mint az esteli órákban táviratozzák, egy messze elágazó összeesküvést készült. Az összeesküvés székhelye Teherán, a perzsák fővárosa. Muzaffer ed-Dint, a mostani persasah, meg akarták ölni. Az összeesküvés élén a sahs két testvére és veje állt. De mielőtt tervük végrehajtásához foghattak volna, felfedezték az összeesküvést és a főcinkosokat elfogták, kikre most szigorú büntetés vár.

Ennyit tudunk az összeesküvésről. A távirat nem említi sem a testvérek, sem a vőnevét.

Muzaffer ed-Din a tavasszal járt itt Magyarországon s Budapesten két ízben is hosszabb ideig mulatozott. Egy európai tanulmányutát tett a sahs, hogy megismerkedjék a művelt nyugat kulturális intézményeivel és ezeket meghonosítsa országában. Ez a tanulmányút hosszabb ideig elvonta őt birodalma ügyeinek intézésétől, s nyilvánvaló, hogy a sahs húzamosabb távolléte adott alkalmat az elégedetlenségnek, hogy tervüket megszöjjék.

Mert Persiában nagy az elégedetlenség. Nem a nép zöme az, mely elégedetlen, hanem annak a rendszernek az emberei, melyet Muzaffer-ed-Din trónraléptekor elsöpört, s főképpen legidősebb testvére, Czille szultán.

Ennek az elégedetlenségnek pedig ez a története:

Nasr-ed-Din, a mostani sahs atyja, nagyban hódolt a persasah udvari szokásokhoz. Ilyen udvari szokás volt az is, hogy trónörökös nem lehetett olyan fia a sahsnak, aki nem született

hercegnőtől. Nasr-ed-Din legjobban szerette fiai közül Cille szultánt, aki egy parasztleánytól született, legkevésbé szerette Muzaffer-ed-Dint, a mostani uralkodót. De mert ragaszkodott az udvari törvényekhez, Czille mellőzésével Muzaffert proklamálta trónörökösül. Persiában a trónörökösöket tíz éves korukban elküldik Aserbeidsan tartományba, a melynek fővárosából, Tebristből kormányozza teljhatalommal a tartományt, mint sahs „en miniature.” Ez pedig azért történik, hogy a trónörökösök ugyszólván beleéljék magukat az uralkodói méltóságba. Muzafferrel is ez történt.

Csak hogy Muzaffer-ed-Din ott a vad tatárok által lakott tartományban nem vadult el, mint többi elődjei, hanem teljes odaadással hódolt tudományszomjának. Mirza Nizam, a párisi „Ecole polytechnique” hírneves növendéke tanította meg mindarra, amit a művelt nyugat ifjai tanulnak; s ami tanításában legtöbbet ért, humanizmust s liberálizmust öntött az ifjuba.

Ilyen nevelés után aztán természetes, hogy 1896-ban, mikor a babista szekta hívei meggyilkolták Nasr-ed-Din-t, s ő a trónt Teheránban elfoglalta, a birodalom belügyeivel sehogys volt megelégedve. Reformokat alkotott s ezen közben elbocsátott nagyon magas és alacsony rangú köztisztviselőt, és helyökbe reformjainak megfelelő, tanult férfiakat nevezett ki. Ezek az elbocsátott tisztviselők aztán mind ellenségeivé váltak. Legnagyobb ellensége természetesen bátyja: Czille szultán maradt. — Muzaffer-ed-Din azonfelül eltörölte azt a szokást is, melynek ő tulajdonképpen trónját köszönhette. Nevezetesen trónörökösül első szülött fiát: Mahmed-Ali-Mirzát nevezte ki, dacára, hogy anyja nem hercegnő; nem pedig második szülött fiát, Melik-Mausura-Mirzát, aki Czade-Chanuma hercegnőtől született.

Ezek a dolgok, meg a tömeges reformok, az ósdi, maradi és konzervatív érzelmű persák egy részében elégedetlenséget szült, melynek eredménye volt ez az összeesküvés, melynek főcinkosai immár fogva ülnek Teheránban.

Nagy baj is lett volna Persiára, ha ez az összeesküvés sikerült volna. Mert Oroszország csak azt a pillanatot várta, melyben a polgárháború kitörne, s mely alkalmas arra, hogy az orosz seregek Persia területére léphessenek.

HIREK.

A Krivány-sikkasztás.

— Mennyi még a megtérítendő összeg? —

Arad, október 25.

Az a hiány, mely a Krivány János volt gyámpénztáros által elsikkasztott százezrekéből még megtérítendő, ez idő szerint már csak 310,718 korona és 6 fillérre rug. Ezt tudjuk meg Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán ma kibocsátott évnegyedes jelentéséből, melyet a hétfőn tartandó közgyűlésen fog a törvényhatósági bizottság előterjeszteni.

A jelentésnek ide vonatkozó része szó szerint így hangzik:

Az 1900. évi gyámpénztári mérleg a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium rendeletével helyben hagyatott.

A jóváhagyott mérleg szerint 1900. év végével fedezeti hiány 368.722 korona 99 fillér. Ebből levonva a gyámpénztári mérlegben mint önmagát fedező és a Krivány által sikkasztott összeg fedezésére szolgáló s jelenleg 58004 korona 93 fillért kitevő tételig kezelt készpénzt, illetve takarékpénztári betétet, a tulajdonképeni megtérítendő hiány 310.718 korona 06 fillér. Megjegyzem, hogy a múlt évi őszi közgyűlésen, az 1899. évi mérleg alapján bejelen-

tett 293.808 korona 92 fillér és a fenti összeg közötti különbözet, az 1899. évi hiánynak 1900. év végeig felszaporodott kamatából ered.

Továbbá jelentem, hogy a gyámpénztári tartalékalap hiányában, a tartalékalap terhére leírásba hozott gyámpénztári követelések után folyó évi szeptember hó végeig 83.705 korona 84 fillér lett, mint a tekintetes törvényhatóság által megtérítendő tartozás főkönyvileg van előírva.

A Krivány sikkasztásából megtérítendő hiány fedezetére, miként már több ízben jelentettem, szolgálnak a Krivány János elleni bűnügyből kifolyólag bírói letétként kezelt összegek és értékek, továbbá Krivány Jánosnak bírói zár alatt álló és még bírói árverésen el nem adott ingatlanai és tisztai biztosítéka, végül a fegyelmi uton vagyoniilag felelőssé lett Schwéger Lajos volt főszámvevő és Barb Efreml volt gyámpénztári ellenőr zár alatt levő vagyona.

A kődobáló „szellem.”

— Egy mániákus leány passziói. —

Nagyvárad, október 25.

Az elmúlt év augusztusában egész Nagyvárad foglalkozott avval a különös esettel, mely az egyik utcát akkor állandó rettenésben tartotta. Az Uri-utca 693. sz. házra és udvarára napokon keresztül valóságos kőzáport dobáltak ismeretlen kezek.

A ház tulajdonosa Korn Alajos királyi alügyész a rendőrséghez fordult oltalomért. Ejjel-nappal lesben állottak a rendőrök, még a premontrai-templom tornyából is gukkereztek, le a kövek irányát megállapítani s a tettest elcsipni nem tudták.

Még szerencsétlenség is történt. A ház betesét beteggé tette egy rádobott súlyos kődarab. A dobálás szakadatlanul folyt s így arra gondoltak, hogy a rejtélyes hazember dobálógépet használ.

A kődobálást nagy közönség nézte nap nap után. Csak jósokára hagyott föl passziójával a titkos idegen.

Erdekes, hogy a lapok közlései folytán másutt is kedvet kaptak a kődobáláshoz. A nagyvárad eset híre után Nagy-Károlyból és Aranyos-Terdáról is érkeztek hírek a kődobáló „szellem”-ről.

Jóval több, mint egy esztendő múlt el azóta s tegnap megoldódott a titok rejtélye. Elfogták a kődobáló „szellem”-et.

A Nagy-pece-utca 240 sz. házra tegnap egész nap hullottak a kövek. Este már az ablakok is veszélyben voltak.

A rendőrség kutatni kezdett s a szomszédház felszerében egy sápadt, fiatal, rejtőzködő néemberre talált Drén Gábor nyomozó rendőr. A leányt a rendőrségre vitték s vallatásra fogták. Bevallotta, hogy a köveket ő dobálta s ő volt tavaly az Uri-utca kődobálója is.

A leányt Balkó Emiliának hívják. Huszonegy éves cseléd. Most szolgálat nélkül van. A kihallgató rendőrkapitányra olyan benyomást tett a leány minden szava, vallomása és viselkedése, hogy nem bűnös, hanem mániákus beteg az elfogott néember. Most a rendőrség fogházában ül. A nyomozás folyik.

— Személyi hírek. Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója Budapestre utazott, hogy a főrendiház megnyitására jelen legyen. Vásárhelyi néhány napig marad a fővárosban. Salacz Gyula és Barabás Béla dr. orsz. képviselők az országgyűlés megnyitására Budapestre utaztak.

— A Fejérváry-kaszárnya átvétele. Az aradi új honvédszáz kaszárnyának átvételét melyet

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter nevével kereszteltek el, e hó 28-án kezdi meg egy vegyes bizottság, mely a honvédszázok megbízottjain kívül a város részéről Institoris Kálmán főjegyző, Posgay Lajos dr. főorvos, Varjassy Lajos tanácsos és Virágh Lajos főmérnök tagokból áll. A bizottság az átvételre vonatkozó tanácskozásokat hétfőn reggel 9 órakor a városházán kezdi meg.

— A Darányi-szobor leleplezési ünnepélyét rendező bizottság annak közlésére kért föl bennünket, hogy amennyiben a leleplezés idejében eső találna esni, úgy az ünnepély a városháza üléstermében tartatik meg.

— A román trónörökös Budapesten. Ferdinánd román trónörökös nejével és Károly fiával Roboscu tábornok kíséretében ma reggel Budapestre érkezett s egy órai itt tartózkodás után a bécsi gyorsvonattal tovább utazott. Ő fenségeik fogadására megjelentek: Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő és Lachnit állomásfőnök.

— Ludvigh Gyula — udvari vasuti igazgató. Arról értesül a P. N. hogy királyunk udvari vasuti igazgatója, Klauzy Sándor lovag legközelebb nyugalomba vonul és hogy helyébe az uralkodó Ludvigh Gyula miniszteri tanácsost, államvasuti elnök-igazgatót, a főrendiház tagját fogja kinevezni. A forrás szerint a király egyenes kívánsága az, hogy Ludvigh Gyula vállalja el az udvari vasuti igazgató tisztjét. Az uralkodó nem első ízben adja jelét, hogy méltányolja Ludvigh elnökigazgatónak különösen a vasut-ügy terén szerzett érdemeit és kiváló egyéni tulajdonságait. E méltánylásnak csak újabb megnyilvánulása az a kitüntetés, melylyel Ludvigh Gyulát ebbe az előkelő udvari méltóságba helyezi. A méltósággal ez a cím jár: *A császári és királyi udvari vasuti utazások igazgatója.*

— Följelentés az aradi román püspök ellen. Megemlékeztünk annak idején arról a nagy feltűnést keltett följelentésről, amelyet Boksán György aradi nyugalmazott görög-keleti román esperes adott be Wlassics Gyula miniszterhez Goldis József aradi román püspök ellen. A miniszter a följelentést leküldte az aradi görög-keleti román szentszékekhez véleményadás végett. A szentszék terjedelmes jelentést tett Boksán nyugdíjazási ügyéről a miniszternek. A jelentésre a napokban érkezett meg az aradi püspöki aulába Wlassics miniszter döntése, amelyben Goldis eljárását minden tekintetben helyesnek és korrektnek modja, Boksánt pedig följelentésével elutasítja.

— Vörösmarthy államtitkár utóda. Politikai körökben beszélnek, hogy Vörösmarthy Béla, a kuria ujonnan kinevezett másod-elnöke helyére első államtitkárnak Bernáth Gézát, ennek helyére pedig Nagy Ödön budapesti kereskedelmi váltótörvényszéki elnököt, vagy Rohonyi Gyula képviselőt nevezik ki.

— A kaszinó új helyisége. Az aradi kaszinó-egylet elhagyni készül régi otthonát. Az Andrassy-uti helyiségből átköltözik a színházépületbe, melynek első emeletén bérel lakást a várostól.

— Körber lemondása. Bécsből jelentik: A sürgős indítványok végtelen tömege, a melylyel a különböző pártok a költségvetés tárgyalását megakadályozzák, rendkívül komolylyá tette a helyzetet. Körber miniszterelnök jövő szombaton Budapestre utazik, hogy a királynak jelentést tegyen a helyzetről. Hogyha nem sikerül azokat az akadályokat elhárítani, a melyek a képviselőház normális munkaképessége elé gördülnek, úgy Körber miként ma több képviselőnek kijelentette, a királynak át fogja nyújtani lemondását. Ebben az esetben

a dolog természetének megfelelően a király legelső sorban a munkára képtelen képviselőház föloldozását fogja fontolóra venni.

— A reformáció ünnepe. Az református vallás hívei csütörtökön ünneplik a reformáció ünnepét. A Deák Ferenc-utcai református templomban a vasárnapi istentisztelet keretében emlékünnepe lesz. Az istentisztelet délelőtt 11 órakor kezdődik. Csütörtökön reggel 8 órakor az ifjuság számára délelőtt pedig a többi hívők számára tart istentiszteletet Csécsi Imre református lelkész.

— Ibsen és Brandés. A legutóbb Ibsen betegségről és ezzel kapcsolatosan Brandésről, a hírneves dán íróról különféle hírek kerültek a lapokba. Brandés most mindezeket megcáfolja egy levélben, melyet a párisi „Aurore”-hoz intézett és a melyből az is kitűnik, hogy Ibsen állapota nem ad okot aggodalomra. Az érdekes levél így hangzik:

„... Egy idő óta angol és amerikai lapok reám való hivatkozással riasztó híreket terjesztenek Ibsenről, a kit én Krisztiániában meglátogattam volna. Kijelentem, hogy már 8 év óta nem voltam Krisztiániában. Nem igaz, hogy én vagyok Ibsen végrendeleti végrehajtójául kijelölve és hogy én akadályoztam meg Ibsent abban, hogy autobiográfiájának kéziratát széttepje. Egy sort se irtam Ibsen állapotáról és az se igaz, hogy Vilmos császár táviratot küldött volna Ibsennek. A mi pedig a dolog lényegét, Ibsen állapotát illeti, kijelenthetem, hogy az barátainak éppen nem szolgáltattam okot az aggodalomra.”

— A rejtélyes öngyilkos. Annak az intelligens külsejű embernek, aki tegnap délután Szegeden szíven lötte magát, sikerült ma megállapítani a személyazonosságát. Dorogi József szegedi vendéglős és a felesége meglepetésként a kórház hullakamrájában lévő öngyilkost és kijelentették, hogy Krisics (Krsity) István hivatalnokra ismertek benne. Október 18-án szállt meg Dorogléknál Krisics, aki azt mondta, hogy anyja Zentán lakik, a feleségét pedig Budapesten hagyta. Innét levelezőlapot irt az öngyilkos egy zentai barátjának. A vendéglősök olvasták a lapot, melyre ezt jegyezte föl Krisics:

„Kedves barátom! A három F közül egyet elvesztettem.” (A három F betű alatt fejet, fogat és fület ért az öngyilkos. Az egyik F, amelyet elvesztett, a feje.

Azt is mondta Krisics a vendéglős-párnak, hogy a feleségével gyakori összekocanásai voltak s ezért kereste a halált. Egy alsóvárosi kocsmárosnál is megfordult Krisics és azt beszélt, hogy Zentára való szerb ember. Ezen a nyomokon elindulva, a rendőrség ma távirati értesítést kért Zentáról az öngyilkost illetőleg. Az odaváló rendőrség azt felelte, hogy Krisics István volt államvasuti hivatalnok *sikkasztás büntette miatt vizsgálat alatt van.* A boldogtalan ember eszerint a büntetéstől való félelmében rohant a halálba. Özvegy édesanyja ma este nyolc órakor megjött Zentáról, hogy átlőtt szívé fiának hideg testére boruljon. Holnap temetik az öngyilkost, aki rossz utra tért, de volt elég ereje, hogy végrehajtsa magán a legkegyetlenebb ítéletet.

— II. Sándor cár özvegye férjhez ment. Dolgorucki hercegnő, akit, II. Sándor cár Jurjewszki hercegnőnek nevezett ki s aztán morganatikus házasságban nőül vett, most tizenkilenc évi özvegység után újra férjhez ment Biarritzban Barjatinszki herceghez, a cár testőrgárdájának egy fiatal kapitányához. Érdekes, hogy úgy a Barjatinszkiak, mint a Dolgoruckiak előkelőbb származásúak, mint a most uralkodó cári család, mert a nagy Rurik egyenes utódai, az új férj tizennegyedik, az új asszony pedig tizenhetedik ágóv. A Dolgoruckiak különben mint nagyhercegek annak idején uralkodtak is Kievben.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte *Jankó Gyulát*, az aradi fa- és fémipari iskola tanárát. Édes atya *Jankó István* aradi mérnök 65 éves korában ma elhunyt. A széles körben ismert öreg ur halála általános részvétet kelt. Családjá a halálosetről a következő gyászjelentést adta ki:

Jankó Gyula és neje szül. Valkó Riza a maga, úgy testvérei Jankó Árpád és neje szül. Havas Etelka, ezek leányai Ilonka, Jankó Géza, nemkülönbön számos más rokon és jóbarátok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó apa, após, nagypapa és rokon *Jankó István* mérnöknek, folyó évi október hó 25-én délelőtt fél 11 órakor életének 65-ik évében hosszas szenvedés következtében történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi október hó 26-án délután 4 órakor fognak Lahner György-utca 9-ik számú házból a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi október hó 28-án délelőtt 9 órakor fog a főtisztelendő minorita atyák templomában az egek Urának bemutatatni.

— **Az angol királyné süket.** Közismert dolog, hogy *Alexandra*, az új angol királyné egyik fülén nagyot hall. Mint Londonból írják, a királyné fülbaja most annyira rosszabbodott, hogy teljesen megsüketült. Jobb lábával szintén baja van a királynénak s ezen betegsége következtében most a nyilvánosságtól teljesen visszavonulva él.

— **Ujtások a távbeszélő hálózatban.** A kereskedelemügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyében az ujvidéki 2. számú postahivatalnál azzal egyesített táviróhivatalt létesítetett; továbbá a Temes vármegyei törvényhatósági távbeszélő-hálózatba kapcsolt Buziás, Lippa, Temes-Rékás, Ujarad és Vinga, továbbá a torontál vármegyei törvényhatósági távbeszélő-hálózatba tartozó Módos, Mokrin és Zombolya központokat 1901. évi november elsejétől kezdve bevonatta a belföldi és az alsó-ausztriai helyközi távbeszélőforgalomba. Buziás, Lippa, Temes-Rékás, Ujarad és Vinga részére Temesvár, Ujarad részére Arad, Módos részére Nagybecskerek, Mokrin részére Nagykikinda kapcsol. Egyszersmind megengedte a miniszter, hogy a jelzett időtől kezdve a temesvármegyei törvényhatósági távbeszélőhálózatba kapcsolt Gyarmata, Remete és Ság központok, továbbá a vasvármegyei törvényhatósági távbeszélőhálózatba tartozó Sárvár központ, melyek eddig csak a belföldi helyközi forgalomban vettek részt, a magyar-osztrák csereforgalomba is bevonassanak.

— **Megtámadott mandátum.** *André Gyula* zirci szabadelpárti képviselő mandátumát — mint értesülünk — úgy a néppárt, mely jelöltjével, *Major Ferenc* dr.-ral kisebbségben maradt, mint a függetlenségi-párt, melynek jelöltje, *Ferenczy Árpád* dr. a választás előtt visszalépett, meg fogják támadni. Az utóbbi párt nevében *Eranosz István* dr. budapesti ügyvéd szerkeszti meg a petíciót.

— **Mihály nagyherceg Budapesten.** A cár nagybátyja, *Mihály nagyherceg* — mint bécsi tudósítónk illetékes forrásból értesül — e hó 26-án királyunk látogatására Budapestre érkezik.

— **Koch professzor vezérőrnagy.** A német császár *Koch Róbert* hírneves orvos-tanárt a katona orvosi karban vezérőrnagygyá léptette elő. Koch az egészségügyi csapatnál már eddig is ezredesi rangot viselt, de az állományban csak á la suite volt vezetve.

— **A telefon és táviró köréből.** A kereskedelemügyi miniszter a temesvármegyei törvényhatósági telefonhálózatba kapcsolt Buziás, Lippa, Temes-Rékás, Uj-Arad és Vinga, továbbá a torontálmegyei törvényhatósági telefonhálózatba tartozó Módos, Mokrin és Zombolya központokat ez évi november hónap 1-étől kezdve bevonatta a belföldi és az alsó-ausztriai helyközi telefonforgalomba; az ujvidéki 2. sz. posta-

hivatalnál pedig azzal egyesített táviróhivatalt létesítet.

— **Gyilkosság önvédelemből.** Csongrádról táviratozzák, hogy *Pintér Gábor* esongrádi járásbírósi kézbesítő az utcán szóváltásba elegyedett *Horváth Illés* fuvaros nevével, aki sértette a kézbesítőt. A lármára odajött *Horváth* és egy husággal végigvágott *Pintéren*, mire ez hirtelen elővette bicskáját és *Horváth* hasába dőtte *Horváth Illés* fuvaros pár percnyi szenvedés után sebeiben meghalt. *Pintér Gáspár* pedig, aki önvédelemből követte el tettét, önként jelentkezett a bíróságnál.

— **Titokzatos foglyok.** *Stulpikány* faluban a krakói hadtestparancsnok rendelkezésére elfogtak két utazót, kik a Krakóban állomásozó egyik gyalogezred tisztjeinek mondták magukat. Az illetők egy közeli mezővárosban *Zollák Péter* és *Metzger Konrad* név alatt laktak egy szállodában, ahonnan bőröndjeik hátrahagyásával megszöktek. A bőröndökben több álkulcsot és feszítő vasat találtak. A két egyént Krakóba szállították, s alapos a gyanu, hogy valami betörő banda tagjai.

— **Jönnek a csavargók.** A novemberi vásártól még egy jó hét választ el s a vásárok nótórius alakjai már megérkeztek Aradra. A rendőrség tegnap *tizennyolc, ma pedig tizenhat csavargót és zsebmeteszt tartóztatott le.* Az elfogott városi tolvajokkal úgy bánik el a rendőrség, hogy a vásár végeig elzárva tartja s azután eltoloncoltatja őket.

— **Kiesett a vonathól.** *Micsutka Borbála* cselédleány haza igyekezett kicsiny falujába, a honnan évekkor elszöktetve került föl Budapestre szolgálatba. A reggel nyolc órakor induló vonatra akart felszállni, de megkészt s a vonat már kiindult a pályaudvarból, a mikor kiért a peronra. Bár a vasúti személyzet rákiáltott, hogy maradjon vissza, fölkapaszkodott az egyik kocsi, ám a lépcsőről leesett s lábát törte. A mentők bekötözték sebeit és hazavitték Népszínház-utca 43. szám alatti lakására.

— **Különös tévedés.** Brüsszelből különös dologról adnak hírt a lapok. *Z. Maria* egy bonchonti paraszt leány, arra a felfedezésre jutott, hogy ő jogtalanul hordja a leányruhát, miután ő voltaképpen férfi. At is cserélte szoknyáját rövidesen nadrágra. Az eset a rendőrség tudomására jutott s most azt kutatják, hogy miként történhetett meg a bonchoni anyakönyvi hivatalnál a fatális tévedés.

— **Ujtás! Honisch L. István** cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészes és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Talán el se hinnék,** hogy hányféle cíket tud a kereskedő egy helyen összpontosítani, ha nem léteznének a modern áruházak. Ami az ember személyi szükségletének körébe vág, azt ugyyszólván kivétel nélkül megtalálhatjuk egy ilyen áruházban. Eddig csak a nagyvárosokban alapultak ilyen üzletek, most már a provincián is kezdenek feltűnni. Az utóbbiak között bizonyára a legelső helyek egyikét foglalja el *Porter Vilmos Nagy* Aruháza Aradon, a Szabadság-téren. Itt aztán nem tulzás, hogy a választék óriási, a kiszolgálás kitűnő s az árak a lehető legmérsékeltebbek. Ezen előnyöket, igaz, hogy rendkívüli pártolásával és érdeklődésével jutalmazza az aradi közönség, mely minden modern ujtás iránt fogékony és hálás.

— **T. üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Meggyilkolt kereskedő.

(A veszedelmes utitárs.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 25

Vakmerő rablógyilkosság történt a napokban Titel közelében. *Sztanomirovics György* utazó ügynök, a zágrábi *Sztankovics* cégnek megbízottja a múlt héten a cégtulajdonos megbízásából leutazott a délvidéki *Zimony* és *Titel* környékére, hogy a pálínkáfőzőktől szilvapálinkát vásároljon.

Sztanomirovics vasárnap érkezett Szlavoniából a délvidékre, a hol sorba járta a falvakat s a hol megfelelő pálínkát talált, azt meg is vásárolta. Ebben az utjában egy *Vitomirov* Lyubó nevű vilovoi ember hozdozta *Sztanomirovicsot* kocsiján, ezen a kocsin utazott kedden reggel is, hogy *Titelbe* menjen.

Sztanomirovics azonban nem érkezett meg *Titelbe*, hanem másnap egy utszéli árokban halva találták szétzuzott koponyával és összeszurkált testtel. A csendőrség, mely az esetről értesült, megállapította, hogy a meggyilkolt *Vitomirov*val utazott el *Villovó*ról, ezt vontatá tehát felelősségre, a ki azonban azt állította, hogy *Sztanomirovics* még *Titel* előtt leszállt a kocsirol, hogy a város alatt lévő pálínkáfőzőkhöz betérjen.

*Vitomirov*nak ez a vallomása azonban valótlannak bizonyult s a csendőrség házkutatást tartott a gyanúsított emberral, mely alkalommal egy félreeső helyen megtalálták a meggyilkolt pénztárcáját — üresen.

Vitomirov még ekkor is tagadott, de a fia elárulta, hogy hol van a pénz elásva, a mit a jelzett helyen meg is találtak. Erre azután *Vitomirov* elmondta, hogy utközben leütötte utasát, de mert az ütések után még élt, több készsúrását ejtett rajta, azután kifosztotta és bedobta az árokba.

Az elrabolt pénzből 2080 koronát találtak meg, de hogy mennyi pénz volt a meggyilkottnál, azt még eddig nem tudták megállapítani. Az esetről táviratilag értesítették a törvényszöket és a *Sztankovics* céget.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezeti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

(*) **A névtelen-asztaltársaság** tagjai felhívják, hogy folyó hó 26-án este 8 órakor *Csermák-féle* (Magyar Király) vendéglőben több fontos ügy elintézése végett megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Halál a szállóban.** Rejtélyes módon halt meg a múlt télen *Bölcskey Gyula* fővárosi kereskedő. A szerencsétlen ember valami üzleti dolgában *Pancsovára* utazott s ott a *Hungaria*-szállóban vett lakást. Mint egészséges, életerős férfiú feküdt le este a szobájában s reggel halva találták. *Bölcskeynek* a fővárosban levő családjá persze érdeklődött a szerencsétlen eset részletei iránt, de hamarosan nem tudott megbiztosat és csupán annyit mondtak, hogy a boldogtalant szívszélhűdés érte. Ebbe azonban nem nyugodott a család, hanem megbizta az ügy felderítésével dr. *Fried Vilmos* fővárosi ügyvédet, aki először is a holttest törvényszéki boncolását kérte. A boncolás megtörtént s az ebben résztvevő budapesti orvosszakértők: *Ajtai* dr. egyetemi tanár és *Minich* dr. törvényszéki orvos, valamint a vér vegyelmezését végző *Felletár* dr. professzor egyhangulag azt a véleményt adták, hogy *Bölcskeyt szénagázmérgezés ölte meg.* A szállodai szobát ugyanis, a melyben aludott, szénrel fűtötték s ebből támadt a mérgező gáz, a mely az alvónak életét kioltotta. A kapott szakértői vélemény alapján a megbízott

ügyvéd följelentette a panesovai Hungaria-szálló tulajdonosát gondatlanságból okozott emberölés miatt, de a kir. ügyészség nem vállalta el a vád képviselését. Erre a család mint pótmagánvadász, maga lépett fel s dr. Neura vizsgálóbíró, miután a panesovai törvényszék szakértő orvosa is csatlakozott a fővárosi szakértők véleményéhez, a szállódás ellen ebrendelte a vizsgálót.

§ A sikkasztó pénztáros. A budapesti városi villamos vasut sikkasztójának, Hoffer Adolf pénztárosnak az ügyében végéhez közeledik a vizsgálat. Kára a társaságnak ugyeszőlván nincs, mert a pénz, melyet Hoffer elsinkófalni megróbált, 2—3000 korona híján megtérült. Közel 48.000 koronát találtak ugyanis Rosner Jakab brassói zálogháztulajdonosnál, ki a sikkasztónak büntetéséért szegődött s a kit szintén letartóztattak. Rosnert azonban Szabó László vizsgálóbíró ma szabadlábra helyezte. Mihamar szabadul valószínűleg Hoffer is, annál inkább, mert hír szerint a villamos, ha megtérült a teljes kára, vissza fogja vonni a panaszát.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 25.

Az időjárás jól tartja magát a szüretelő- és szántásvetéssel elfoglalt gazdák öröme.

A buza szépen kikelt és sok helyen egy negyed méter magas, hogy a nyulat ki sem látni belőle.

Az üzlet szilárd, de tartóságában nem lehet bizni, míg a gazda magasabb árakat jósol. A mai hetivásárra gyenge volt a behozatal.

Mintegy 800 métermázsza buza és 500 métermázsza tengeri került forgalomban.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.50.
Buza közép minőségű 7.10—7.30.
O-Tengeri 4.50—4.60.
Uj tengeri 8.60—8.80.
Rozs 5.70—5.80.
Arpa 5.20—5.80.
Zab 6.20—6.40.
Az irányzat változatlan.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. okt. 25-én tartott heti állatvásárról. —

A mai heti állatvásárra a felhajtás kicsiny, kis kereslet és kínálat mellett a vásár lanyhán folyt le és már 10 órakor oszolni kezdett.

Felhajtatott 110 darab szarvasmarha és borjú, 97 darab juh és 135 darab többnyire elcsigázott ló.

Sertés vásár a város területén uralgó sertésvesz miatt nem tartatott.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 390—470 koronáig. — Szarvasmarha hizlali célra — koronáig. Igásőkör párja 440—500 koronáig. Fejőstehen kis borjas 120—230 koronáig. Szopósborjú levágásra darabja 22—40 koronáig. — Rugottborjú drbja 46—96 koronáig. Juh párja 20—28 koronáig. Bányi párja — koronáig. — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — koronáig. Híntósló párja 840 koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 520—560 koronáig. Parasztló párja 250—290 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja 12—28 koronáig. — Kincstári mustra ló drbja koronáig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. — Félhizott sertés klgrja — fillérig. Süldősertés párja — koronáig. Pecsényemalacz drbja — fillérig. — Flaskocza drbja — koronáig. — Paraszthizlali sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig. Soványsertés párja — koronáig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 10—12 koronáig. Soványliba párja 4.20—4.60 fillérig. Fialalliba párja — koronáig. — Kappan

párja 2.60—3.40 fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 1.90—2.60 fillérig. Idei csirke rántani való párja 60—110 fillérig. Gyöngyecsirke párja — koronáig. Rucza párja idei 2.20—2.80 fillérig. — Pulyka párja 8—10 koronáig. Tojás 9 drb 40 fillér.

Halpiacs: Eleven hal klgrja 2— fillérig. Vágott hal klgrja 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgrja 80—1.10 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. Kecsege kilogrammja — fillérig.

A hetipiac háromnegyed 12 órakor feloszlott.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 25.

Déltőzsde. A búzakínálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba, változatlan árák. Egyéb gabonafélék nyugodtak. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.07	8.08
Buza 1902. áprillisa	8.34	8.36
Rozs októberre	7.04	7.05
Rozs 1902. áprillisa	7.13	7.14
Zab októberre	6.91	6.93
Zab 1902. áprillisa	7.21	7.23
Tengeri szeptemberre	5.22	5.23
Tengeri 1902. májusra	5.09	5.10

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.06	8.07
Buza 1902. áprillisa	8.33	8.34
Rozs októberre	7.04	7.05
Rozs 1902. áprillisa	7.13	7.14
Zab októberre	6.90	6.92
Zab 1902. áprillisa	7.22	7.23
Tengeri szeptemberre	5.09	5.10

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	618.50
Magyar hitelrészvény	635.—
Leszámitolóbank részvény	408.—
Ríma-Murányi vasúti részvény	421.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	619.50
Közüti vasút	559.50
Városi villamos vasút részvény	280.—

Szeszűzlet.

— Október 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 6/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslák: 12.80—13.— korona mmázsánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 92 — 93 fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 91 — 92 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91 — 92 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiál: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 88 — 90 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 84 — 86 fillérig.

Sertéslétszám. Október 23. napján volt készlet 40,387 darab, október 23. napján felhajtott 161 darab, október 23. napján elszállított 510 darab, október 24. napján maradt készletben 40,333 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, október 25.

Magyar aranyáradék 40/0	118.60
Magyar koronáradék 40/0	92.75
Magyar arany 41/10/0	121.25
Magyar ezüst 41/10/0	100.35
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.86
Magyar italmegváltási kötvény	99.76
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyaréménysorsjegy kölcsön	177.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papíráradék	98.80
Osztrák járadék ezüst	98.05
Osztrák járadék arany	118.90
Koronáradék	95.26
1860-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bankrészvény	1615.—
Magyar hitobank részvény	685.—
Osztrák hitobank részvény	619.—
Osztrák-magyar államvasút	621.50

20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márika	117.27
London	339.05
Páris	95.80

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től)

ARADRA		ARADRA	
Budapest felé tartó:		Budapest felől érkezők:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtti	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Samv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszló reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszló délután	2.04	Radnáról délután	2.25
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.38
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjeli	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	3.20	Személyvonat este	6.56

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Aradon, Árkád Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

50,000 kötetes

Kölesönkönyvtáram

magyar, német, francia és angol pótjegyzéke

megjelent!

Ezen pótjegyzékek tartalmazzák az egy év óta megjelent összes újdonságokon kívül ama több ezer kötetnyi pótlásokat is, amelyek a kölesönkönyvtár lehető legteljesebbé tételé végett egy év óta áldozatot nem kimélve, beszereltem.

Ugy a törzs-, valamint a pótjegyzékeket is, díjmentesen bocsátom bérliöm és minden érdeklődő rendelkezésére.

Kölesönkönyvtáramban, mely a legnagyobb a vidéken, minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsondíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsondíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérliők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetezés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el- és visszaküldés lakattal elzárt ládikában igen könnyű és kényelmes kezeléssel történik.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölesönkönyvtára.

Ugyan e cég ajánlja a közönség szíves figyelmébe, Andrassy-tér 20. sz. alatti könyv- és papírkereskedését, hol igen előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Képes levelező-lapok óriási választéka Naponta gyönyörű újdonságok. Minden zenemű-újdonság kapható.

Most jelent meg: 12 új felvételű aradi képes levelező-lap, páratlan szép fénynyomata kivitelben. E levelező-lapok felülmúlnak minden eddigi készítményt

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —
Irtá: Theuriet André. [30]
(Folytatás.)

Tifeneau zavarba jött. A zsendár név említése hideg zabany gyanánt hatott kifakadásaira. Támlájához ült, s gyorsan lapozni kezdett egy csomó levél közt. A katonai nehézkes lépése már az előcsarnokban hallatszott. A szegény Célestin elhalványodott, s remegve kérdezte önmagától, hogy köztársasági nézetei nem hatoltak-e el eddig az alprefekturáig. Nyultermészete felülkerekedett, nevére gondolt, kit oly gondatlanul hagyott fondsdetreillei kislakásában. Az ajtó megnyílt, s a zsendár megjelent francia öltözetében, sárga kardjával.

Célestin oda volt, a segédek vigyorogva, félszemmél néztek rá.

— Mangars ur! mondá a nyilvános hatalom ügynöke katonásan köszönve.

Azt mondták, hogy szobájában van.

— Csak annyit mondjanak neki, hogy azonnal elvárják az alprefekturára... sürgős ügy, folytatá a csendőr.

Köszönt, megfordult, s ugyanazon nehézkes, katonás léptekkel távozott, melyek Célestin szívét annyira megremegtették.

Körülbelül egy hónapig a bankárt gyakran hívták az alprefekturára, úgy, hogy a csendőr megjelenése már nem is okozott ijedelmet a bank személyzete közt. Mangars csak a pénztárnokot hívta néha.

— Mindegy mondá egyik irnok, így is elég félelmet állott ki Célestin.

De Célestin szót sem szólt többé. A sárga öves csendőr öltözetének látára elnémult, mind a hal, támlája fölé hajolt, és bűnbánó arckifejezéssel számolt tovább.

Öt perc múlva a kis lépcsőn léptek zaja hallatszott; Mangars lépett az irodába fekete keztyűbe, és felöltöben burkolva. Méltóságos, fontoskodó kifejezése volt; irnokai köszöntésére néma fejbólintással válaszolt, Tiffeneura egy szigorú pillantást vetett, s azután gyorsan kiment.

Az alprefekturáról csak délután került elő, s legelső gondja volt Célestin küldetni magához. Erre a rendeletre, mely semmi jót sem jelentett, a szerencsétlen segéd félelme újra feléledt. A pénztárnok talán csak nem árulta el reggeli meggondolatlan szavait?

Vontatott léptekkel ment föl a kis lépcsőn, s félénken kopogtatott az ajtón.

— Lehet! kiáltott egy durva hang. — Célestin belépett.

A bankár írásztala felé hajolva, levelet irt; még arra sem fordult meg, hogy Célestinre tekintsen, ki alázatosan s reszketve állt a szoba félhomályában. Mintha az ur e kínos várakoztatással a szerencsétlen Tifeneau aggodalmait akarta volna növelni. Egy hosszú végtelen hosszú perc telt el, a csendet csak a toll percegése s az inga óra kegyegése szakította félbe. Végre Mangarsnak hivatalnokára méltóztatott tekinteni. Félíg megfordult zsölyéjében, s dühös pillantást vetett Célestinre.

— Ah! mondá, hát te most politikával foglalkozol? Még a kormány tetteit mered bírálni? S a mi még rosszabb, lázadó nézeteidet mered terjeszteni saját házámban! Hát olyan könnyen megy nálad azt az embert tenni ki veszélynek, ki téged a szemétből ragadott ki, hajlékot adott!... Azt tudtam, hogy együttü ember vagy, de azt gondoltam szived jó. De most látom, hogy egy romlott s veszélyes egyén vagy... Nem félsz házamat pellengetésre állítani bujtogató s bűnös szavaid által... Megmarod jöltevőd kezét, hálátlan szörny vagy.

Mangars ismerte Célestin Tifeneaut. Jól tudta, hogyha a derék fiura rájleszt, mindent kivesz belőle, s közlékonyságra bírja. Valóban, a szegény Célestin egészen megrémült, mikor hálátlannak s csendháborítónak hallá magát nevezettni, azt kérdezte magában, hogy vakmerően kimondott szavai nem veszélyeztetik-e urának biztonságát, s attól való félelmében, hogy a Mangars-házat elárulta, könyök gyültek szemébe.

— Bocsnát, Mangars ur, rebegé könyvtől fuldokló hangon, hibáztam; egészen kétségbe

vagyok esve, hogy nem fontoltam meg szavam jelentőségét, mielőtt kimondtam volna... Alázatosan bocsánatot kérek érte.

— Képmutató! — folytatá a bankár fölémelkedve. Azelőtt inkább szívéhez beszélt Célestinnek, míg most rémitette.

— Azon államfő ellen mered szavadat fölémelni, aki a társadalmat megmentette!... Hát nem tudod-e te féreg, hogy a felsőbbbségnek egy intésébe kerüline, hogy valamelyik börtön mélyében rohadj meg!

Célestinnek módfelett nyulszive volt. Már a csendőrök kezei közt látta magát. Maga előtt látta a törvényszéket, a fekete ruhás bírákat, a mint elítélik, a cellás kocsi, mely perccel kezei Belle-Islebe, vagy Mont-Saint-Michelbe szállítja.

— Ó uram, kiáltott, el vagyok veszve. Ha rám nincs tekintettel, ki semmi jót sem érdemelek, legalább szegény nőmre való tekintetből szabadítson meg.

— Legyen! dörmögte Mangars, beleegyezem, most az egyszer mentő rudat nyujtok, de csak azon feltétel alatt, ha mindent őszintén bevallasz... Ma reggel megálltál az árucarnok alatt a falragaszokat olvasni. Az az ördögös Desroches doktor melletted volt?

Célestin gyengén intett fejével.

— Látod, mindent tudok; azért hát ne is akarj megcsalni... Desroches letépte a falragaszokat, miközben kikelt az államfő ellen. Mindent hallottál?

— Igen, uram.

— Beszélj el részletesen.

Célestin szegény elbeszélte Desroches kifakadásait, hogy mint tiltakozott az államcsiny ellen, — mint tépte le a falragaszokat. Mangars ujjával csettentett s különös elégtűl arckifejezéssel simogatta barkóját.

— Jól van, mondá. Most velem jössz a törvényszékre s mindezt ismételni fogod az alperes előtt.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 25. —

Vass szálloda. Körbl József ékszerész Buda-pest. — Last Emil utazó Bécs. — Lasnigg Herman utazó Bécs. — Herzog N. kereskedő Lemberg. — Vavricska József utazó Bécs. — Reiss Zsigmond utazó Bécs. — Lindner Sándor utazó Bécs. — Goldschmidt Gyusztáv utazó Budapest. — Grünner Alfréd utazó Bécs. — Forscherer S. utazó Bécs. — Fried Henrik bizt. Kolozsvár. — Dr Petrovits Aurel ügyvéd és neje Nagylak. — Klein Zsigmond utazó Bécs. — Grosz Mór utazó Bécs. — Schwarz Izidor utazó Bécs.

Városi színház.

Bérlet 26. sz.

Páros.

Szombaton, 1901. évi október hó 26 án:

A cirkuszélet.

Operette 3 felvonásban. Irták: I. T. Tanner, W. Pallings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzettte: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fáy és Faragó.

SZEMÉLYEK:

Titus Wennys Polgár S.	Drivelli . . . Fenyéri Mór.
Lady Dianna Kalocsa R.	Drivellné . . . Tolmainé.
Dóra, leányuk Felhő Rózsi.	D'Épernay . . . Menszáros M.
Raginald . . . Nemes S.	Rose Gompson Komlósy I.
Dick Capel . . . Giréth K.	Favorita . . . Arkossyné.
Gustave . . . Réti István.	Lucille . . . Haidt Margit.
Biggs, pincér Rubos A.	Albertoni . . . Arkossy V.
Gaston Palágyi L.	Rendőrbiztos Boda Ferenc.

Kezdete 7 órákor.

NAPIREND.

Október 26. Szombat. Róm. kath. naptár: Dömötör. — Protestáns naptár: Dömötör. — Izraelita naptár: Sabbat, Lech-Lecha. — Görög-keleti naptár (október 13.): Agatódór. — A nap kél 6 óra 21 perckor, nyug-szik 4 óra 35 perckor. — A hold kél 3 óra 51 perckor, nyug-szik 4 óra 36 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órákor 771.1 milliméter, délután 2 órákor 768.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órákor $0^{\circ} + 9.2$, délután 2 órákor $0^{\circ} + 12.9$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órákor DK. 4, délután 2 órákor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órákor többnyire borult, délután 2 órákor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton, délen, sok helyütt csapadék, keleten hűvös.

Szabadságáról emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje múzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 26. Az aradi székely-otthon értekezlete este 8 órákor (Vadember.)

Október 26—27. Lóverseny Aradon.

Október 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órákor (Szabadságtér 7.) — A filharmonia-egyesület közgyűlése délután 3 órákor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órákor (Kaszinó.) — A Darányi-szobor teleplezése.

Október 29. Az aradi atletikai klub közgyűlése este 6 órákor (Millennium külön terem.)

Október 31. Körjegyzőválasztás Mondorlakon.

November 3. Geyer Stefike hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Fehér Kereszt.) — Az aradvidéki kisednevelőkörének közgyűlése délelőtt 10 órákor (Kasza-utca.)

November 3—4. Az aradvidéki tanítóegyesület közgyűlése.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

NYILTÉR.*

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fal-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szövet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugon

Karánsebes, Delta.

15458—1901.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369—89. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott 12757/884. sz. szabályrendelet alapján azon ház és telektulajdonosokat kiknek házuk előtt a járda, kövezet vagy asfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalogjárót f. évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 $\frac{1}{2}$ méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként láttassák el, hogy a víz lefolyó árok vagy folyóka felé 5 cmnyi esssel bírjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízlevezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és méret szerint kiásatni és tisztán tartani nem különben köteles ezen vízlevezető árkokon keresztül a kocsibejáratnál hidat építeni s azt folyton jókarban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 4 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros víz-állása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb víz állás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homoklás a magas víz-állás miatt nem eszközölhető figyelembe vétetni nem fog.

Arad, 1901. október 23-án.

Sarló,
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak.

131120—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben szükséges mintegy 528000 drb. horganyzott talpa jelű szeg és 3000 mmázsa sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ívenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók a 122291/96. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módokat tartalmazák az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető.

Ezen részletes módokat leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett magy. kir. államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Jakabffy István és Társa

uri szabó műterme

Arad, Andrássy-tér, Minorita-épület.

Amidőn van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét az őszi és téli idényre, a legfinomabb bel- és külföldi gyapjú szövetekkel, valamint nagy választéku szörme árukkal felszerelt raktárunkra felhívni, különös figyelmébe ajánljuk a n. é. uri közönségnek a világvárosok elsőrendű szabó üzleteinek mintájára berendezett

Ruha-bérleti rendszerünket,

amely 220, 320 és 520 koronás osztályokba van beosztva, még pedig:

A 220 koronás bérlet áll: A 320 koronás bérlet áll: Az 520 koronás bérlet áll:

a) 1 téli kabát vagy 1 őszi-tavaszi felöltő,	a) 1 téli kabát,
b) 1 őszi öltöny,
c) 1 tavaszi öltöny,
d) 1 frack ölt. vagy egy Fer. József öltöny,
e) 1 őszi-tavaszi felöltőből. | a) 1 Városi bunda,
b) 1 téli öltöny,
c) 1 őszi öltöny,
d) 1 tavaszi öltöny,
e) 1 nyári öltöny,
f) 1 frack öltöny v. 1 Fer. József öltöny,
g) 1 őszi-tavaszi felöltőből. |
|--|--|---|

A ruhák a bérlet tulajdonában maradnak és garantált tisztágyapjú szövetekből készülnek. Az esetleg nem szükséges ruhadarab helyett — ugyanoly értékben — más rendelhető. A bérlet időtartama egy év. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Mintákat bérmentve küldünk.

Kiváló tisztelettel

Jakabffy István és Társa.

Magy. kir. Államvasutak.

140936—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben, esetleg a további két évben évenként szükséges 1000 métermázsa rézgálicz szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ívenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november 4-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és a távirtdai anyagokszállítására vonatkozó 60,992/97 sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető.

Ezen ajánlati felhívásra az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Magy. kir. Államv. igazgatósága.

126737—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alólirott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyiben 1902. évben szükséges mintegy 180 métermázsa tisztogatási és fényezési célokra való vászonrongy szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukakkal és bordás varásokkal birniok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetbe 30 cm. nagyságu foltmentes felület legyen kihasználható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap valamint a szállításra vonatkozó részletesebb módokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alólirott igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál” (Budapest, VI. ker. Andrássy ut 73. sz. II. em. 46. ajtó sz.) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 8-án déli 12 óráig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a külczimmel látandó el:

Ajánlatad 126737/901. számhoz.

Ugyanezen időpontig átadandó ugyanott a kötelező mintául szolgáló egy-egy kilogram két csomagban elhelyezett vászonrongy is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott vászonrongy értékének 5%-ka legkésőbb 1. évi november hó 7-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrássy út 75. sz. földszint) leteendő. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletezett módokat tartalmazó ajánlati felhívás bemutatása mellett állítatnak ki, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1901. évi október hó.

A m. kir. Államv. igazgatósága.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

23114—1901.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén gyakorlandó korlátlan, korlátolt és kismértékben való szesz italoknak mily mennyiségben kiméréséről az aradi m. kir. pénzügyőri bizottság által szerkesztett összeírási jegyzék 4. ivét az állami ital-mérésí jöv. dékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. szakasza és az erre vonatkozó utasítás 17. szakasza értelmében 1901. évi október 23-tól november 1-ig bezárólag a városi fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszik ki, hogy az érdekeltek a kik folyó évi szeptember hónapban italmérsi engedélyt nyertek, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekeltek bármelyike részéről, esetleg az ipartestület és kereskedelmi testület részéről is észrevételek tehetőek, mely észrevételek a városi fogyasztási adófelügyelőségénél írásban nyújtandók be.

Arad, 1901. évi október hó 21.

A városi tanács.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos eszaki berendezési létesít.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű
kerékpárok és varrógépek
kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 665

Bor eladás.

Saját termésű

„Györök i”

hegyi boraimat

ez évben szintén kicsinyben
szándékozom kimérni, miért is
van szerencsém e körülményre
a nagyérdemű közönség figyel-
mét felhívni.

Asztali karczos 28 kr.
Bakator karczos 30 kr.
Vörösbor 1900 évi 60 kr.

Tisztelettel

Kresz Ferencz,

1426 Aulich Lajos utca 21. szám.

Magy. kir. Államvasutak.

184456—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak
igazgatósága az 1902. évben eset-
leg az 1904. év végéig ivenkint
szükséges mintegy 5000 darab
fürdő szivacs szállítására ezennel
nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás ok-
mánybélyeggel ellátott ajánlatok
lepecsételve legkésőbb 1901. évi
november hó 8-án déli 12 óráig a
magy. kir. államvasutak anyag- és
lettárbeszerzési szakosztályánál be-
nyújtandók, vagy postán oda be-
küldendők. Ugyanezen időpontig
átadandók ugyanott a kötelező
minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott
anyag évi értékének 5% a leg-
később 1901. évi november hó 7-én
déli 12 órájáig a magy. kir. állam-
vasutak budapesti főpénztáránál
leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és
kötelezők a 122291—96. sz. álta-
lános szállítási feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb
részletes módozatok az ajánlati
felhívásban foglaltaknak, mely az
igazgatóság anyag- és lettárbeszer-
zési szakosztályánál, valamint az
üzletvezetőségeknél és a hazai ke-
reskedelmi és iparkamaráknál meg-
tekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az aján-
latot tenni szándékozóknak a fent-
nevezett anyag és lettárbeszerzési
szakosztály által ingyen adatik ki,
vagy kívánságra postán meg-
küldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A „Fogóváll” okm. és
levél rendezők gyári rak-
tára.

A Szeges-főle tartós-
sági tollak (egyszerű be-
mártással egy egész oldal
írható) főraktára.

Író-, levél- és rajza-
pirok és levélberítők
nagy raktára.

Dizajnovó-papírok. Képes
levélzó-lapok óriási vá-
lasztéka.
Levelezőlap albumok sat.
sat.

Író-gépekhez festék-
szalagok, Stenofil-írás és
Mimeograph papír és fes-
ték.

Hektográfiai anyag és
tábla.
Mácoló cikkek és saj-
tók gyári árakban.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája

és

1105

fényképezési cikkek raktára.

Szenzációs találmány!

Aki ékszereit, arany, ezüst vagy kinaezüst disztár-
gyait mindig **tisztán és új állapotban akarja**
tartani, használja az új találmányu és elsőrangú ék-
szer- és ezüstgyárosok által kipróbált és kitűnőnek
talált tisztító szert.

„RADIKÁLIS.”

Ezen tisztítószer higganymentes, kemikailag felol-
dott **szinezüst**. Az arany és ezüstitárgyakat feltűnően
szépre varázsolja, a kinaezüst tárgyakat pedig min-
den tisztításnál egy új ezüstreteggel látja el. — Miután
kezelése nagyon egyszerű, legjobban ajánlható minden
jó háziasszonynak, valamint vendéglős és kávéosoknak.

Egyedüli raktár Arad és Aradmegye részére:

GELLER I.

1885

ékszerész

Arad, Andrassy-tér 14.

Mintaüvegek 6 70 fillér és 1 kor.

Női-kalap divatüzlet átvétel.**Nagyérdemű hölgyközönség!**

Van szerencsénk a helybell és vidéki hölgyközönség nagy-
becsű tudomására hozni, hogy a rég óta fennálló, legjobb hír-
névnek örvendő elsőrangú Lux Jozefa tulajdonát képezett

Női-kalap divattermet

Andrassy-tér 22. sz. alatt

átvettük és azt LUX JOZEFA utóda özég
alatt tovább vezetni fogjuk.

Támaszkodva számos éven át a téren szerzett tapaszta-
latainkra, valamint az eddig irányunkban tanúsított jóindulatu
pártfogásba, reméljük, hogy új üzletünkben is nagybecsű tá-
mogatására számíthatunk.

Készítünk és raktáron tartunk mindennemű párisi és bécsi
modellek szerint készült **női kalapokat.**

Elvállalunk **tofffestéseket, kalapfestéseket,**
formálásokat, átalakításokat valamint mindennemű
javitásokat.

Gyászkalapok

legjutányosabb áron pontosan készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra
is kéri

Tisztelettel

1878

KOCH RÓZA és TÁRSA.

Aradi nyomda részvevnytársaság könyvnyomdája.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részé-
ről ezennel közhirre tétetik, hogy a
f. évi ösei országos vásár november
hó 1-én kezdődik s öt napon át,
azaz 1901. évi november hó 5-ig
bezárólag tart.

Arad, 1901. évi október hó 12.

A városi tanács.

Ha hull a haja!

hasznájon

**Kossuth-féle
haj-essentiát**

(T. Capilloram)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen,
kitűnő haj-ápoló szer.

Ára 4 korona.

Kapható a megváltóhoz ezimzett gyógyszer-
tárban 916**M.-RADNAN.**

15285—1901. kb. sz.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur ő
nagyemlétsége a Sanisumban ész-
lelt néhány petis esetből kifolyólag,
a kereskedelemügyi Miniszter ur ő
nagyemlétségével egyetértően a
Sanisumból származó következő
árúk behozatalát és átvitelét tiltot-
ta meg:

1. Használt fehérnemű, ócska
és viselt ruhanemű (személyes
használatra szolgáló holmik) hasz-
nált ágynemű.

Amenyiben ezen tárgyak úti
podgyászoként, vagy lakhelyváltoz-
tatás következtében, mint költöz-
ködési tárgyak szállítanak, azok
a határátlépésnél az egészség nézve
déli vizsgálatra és eljárásra nézve
fenálló külön határozatok alá esnek.

2. Rongyok ide értve a hidrau-
likus erővel összesajtoltt azon ron-
gyokat is, melyek mint kereske-
delmi cikkek, avagy csomagokban
szállítatnak.

3. Használt zsákok, szőnyegek
és már használatban volt himzések.

4. Friss, vagy levegőn nem tö-
kéletesen szárított, valamint me-
szeszetlen vagy gypszel, arzénal,
vagy egyébként nem kezelt nyers
bőrök.

5. Friss, nyers, állati nyers ter-
mények, mint csontok, körmök,
paták, hollyagok, friss, nem szári-
tott, vagy nem sózott belek, ameny-
nyiben az említett tárgyak állati
hulladékok, továbbá szőr és sörte.

6. Haj.

A felsorolt áru, vagy tárgyak
átvitele az esetre, ha a szomszédos
külföldi átvitele, illetve beviteli té-
rületre való beviteli engedélyzés
igazoltatott: csak úgy engedhető
meg, ha azok úzár mellett oly mó-
don vannak csomagolva, hogy ut-
közben azoknak mindennemű ke-
zelése lehetetlen.

A csontdara a fent megállapított
forgalmi korlátok szempontjából
állati nyersterménynek nem tekint-
hető, s így az akadálytalanul be-
hozható.

Egyidejűleg az ezen vidékről
a városba érkezők hivatalomban
azonnal bejelentendők, valamint a
közletisztaságra vonatkozó rend sza-
bályok szigorúan és pontosan vég-
rehajtandók, mert ellenesetben az
1876. évi XIV. t-cz. alapján a mulasz-
tók 600 koronáig büntettetni fognak
Arad, 1901. október 10-én.

Sarlót,
főkapitány.

PÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Arad, Templom-utcza, Minorita-palota.

Telefon 474.

nemében, csakis saját készítményü

fi-czipők, gyermek és leányka-topánkák,

s czipőneműeket tart raktáron, vagy készít megrendelés után.

csöbb és jobb. — Különféle lakkok és cremek raktáron. — Házhoz tetszés szerinti időben választék küldetik.

léki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

1442

903—1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1901. V. 979/3 számú végzése által Monti Ilona debreczeni lakos m. néhai Monti Lajos örököse jelentkezésére és több végrehajtató javára, Iványi Palás aradi lakos ellen 322 kor. 14 fillér. tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal le- és felül-foglalt és 982 koronára becsült butorok, zongora és más egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon b. Halász u. 4. 5 sz. a. leendő eszközlésére 1901-ik november hó 2-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladottni fognak.

Az előtérvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon. 1901. évi október hó 20. napján.

Györffy Arnold,
bírószági végrehajtó.

1462

ARAD,
TEMPLOM-UTCZA,
MINORITA-PALOTA.

275

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása.

orszivattyuk

3 évi jótállással.

3 ortómlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utcza 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők

és kutak.

1445

Komlós Ferencz és társa

aradi művirág- és sirkoszu mütérme

Arad, Forray-utcza 5. szám.

Pénzt

és időt mindenki megtakaríthat, ki szükségletét nálunk fedesi, mert sok

1000

legjobb minőségű cikket, megiepő árban beszerezhet.

Mindenféle vásznak, chiffon, kanavász ruhasefir, batiszt

divat szövetek,

barchetek, selyem-kendők, zsebkendők, ágyceritők, szőnyegek, csipke- és szövet-függönyök, paplanok, szalmazsák, női, férfi és gyermek-ingek, trikó alsó-ing és nadrág, gallér kezelő, zetták, alsó szoknyák, lábravalók, gyermekruhák, kötők, katópoh, sapkák, keztyük, harisnyák (fegyházi munka), nyakcsokrok, nap- és esőernyők, pénzes erszények, szivar-tárczák, tollkések,

iskolatáskák,

utazó bőröndök (koffer), gyermek kocsik, fésűk, (holyi ipar) fog-, haj- és ruhakefék, tajtékpipa és szipka, nadrágtartó, övek, szijjak, illatszer, szappan, disz-virág, fátyolok, selyem, szallag, csipkék, kötő- és himző-pamut, cérna- és gép-selyem, mindenféle bélést-árak és szabó-kellékek.

Szóval még számtalan itt elő nem sorolt cikkek, melyek a divat-, kézmű- és rövidáru szakmába vágnak,

szolid olcsó árban,

nagy választékban kapható; — továbbá gyermekjátékokban nagy választék.

Becs s látogatásért esd

1445

Kilényi C. és Társa

ARAD, Andrassy-tér 20. sz. A „KÉK GOLYÓ-hoz.

HAJEK ANTAL

üveg-, porcellán-, kőedény-, tükrök-, képek- és képkeretek

nagy raktára

Aradon, üveg udvar. Forray-utcza 7. szám alatt.

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat, melyben minden a szakmába vágó cikkek, ugymint: ebédítő tea, kávé, mocca és mosdó készletek a legolcsóbb és legdiszesebb kivitelben; legfi-

sz me te

Közlöny

és

neg látn

het

zat

to

eg

tő

ioly

bor

csi

tő

els

ma

kor

kor

Fe

pós

R

2

ren

250

pár

12-

kor

léri

Sül

lac

—

—

ron

kor

Fia

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás.

Olcso árak!

fj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!! Óriási választék női, férfi és gyermek-trikókban !!

Ujdonságok

Angol Lodene

120 cm. széles, méterje 50-65 kr.

Viktoria Velezek

remek színokban, méterje 30-35 k

Hölgy flanele

méterje 20 kr.

Mosó bársonyok

méterje 80 kr.

Hermelin flanele

különlegesség, méterje 40, 45, 50 k

* * * Plisirozás és Gonvelierozás bármily szélességben elvállaltatik. * * *

H DÁNIEL

írógépraktár, villamos osongó
rendezési intézet.

Arany-utca 42.

javító-műhely!

mindennemű

író- és varrógépek

javítási feltételek mellett
kaphatók. 566

A „Tengwall” okm. és
levél rendezők gyári rak-
tára.

A Shagea-féle tartós-
sági tollak (egyszeri be-
mártással egy egész oldal
írható) főraktára.

Író-, levél- és rajzpa-
pirok és levélborítékok
nagy raktára.

Dizitívó-papírok, Képes
levelező-lapok óriási vá-
lasztéka.

Levelezőlap albumok sat.
sat.

Író-gépekhez festék-
szalagok, Stencil-szín és
Mimeograph papír és fes-
ték.

Hektográfiai anyag és
tinta.

Másoló szikkek és saj-
tók gyári árakban.

BLOCH

papírkereskedése, könyvnyomdája

és

fényképzési cikkek raktára.

1105

Eladó

Az Aranykő-
az Ilona-utca
15 évig adom
és a Közép-ut
szinte 15 évig
új ház, közbe-
lyok miatt, ke-
mellett, olcsó
Mindegyik ház
kaszából áll, hoz-
var és kert. -
ugyanott a há-
zal, az Ilona-
háznál.

Arany- és kelengye-áruház.
Mitsch Testvérek
ARAD.
Arad, Lugos, Karánszéles, Delta.

Nők, leányok, gyermek

részére

legnagyobb választékban